

Schoolplan

NTC primair onderwijs

NTC-school Het Kraaiennest

2018-2022

**NTC-IPS
Rua da Lagoa,
Bicesse 2645-344,
Alcabideche
Portugal
Tel: (+351) 21 457 0149
Fax: (+351) 21 457 3501**

Inhoud

Woord vooraf	3
Hoofdstuk 1 De functie van het schoolplan	4
1.1 Doelen en functies van ons schoolplan	4
1.2 Gerelateerde documenten en bronnen	4
1.3 Evaluatie en bijstelling van ons plan	4
Hoofdstuk 2 Context en missie: de opdracht van onze school	5
2.1 De school in haar specifieke situatie	5
2.2 Leerlingen- en ouderpopulatie en NTC Richtingen	5
2.3 Onze missie: waar we voor staan	6
2.4 Externe ontwikkelingen: wat er op ons af komt	6
2.5 Onze interne sterke/zwakte-analyse	6
2.6 Onze visie: de gewenste kwaliteit	7
Hoofdstuk 3 Het onderwijsleerproces	9
3.1 Het onderwijsaanbod: doelen en methoden	9
3.2 Leertijd	13
3.3 Didactisch handelen en pedagogisch klimaat	13
3.4 De zorg voor de leerling	15
Hoofdstuk 4 Ondersteunende processen	17
4.1 Bestuurlijke organisatie	17
4.2 Financieel beleid	17
4.3 Huisvesting	17
4.4 Personeelsbeleid	17
4.5 Veiligheidsbeleid	17
4.6 Oudercontacten	18
4.7 Externe contacten: netwerkvorming	18
Hoofdstuk 5 Integrale zorg voor kwaliteit	19
5.1 Bepaling van de kwaliteit (diagnose)	19
5.2 Formuleren van prioriteiten en doelen	19
5.3 Ontwikkelen van een verbeterplan	19
5.4 Uitvoeren en evalueren van een verbeterplan	20
5.5 Borgen van kwaliteit	20
Hoofdstuk 6 Samenvattende beleidsvoornemens voor de komende vier jaar	21
Bijlage 1 Eisen die wet- en regelgeving aan het schoolplan stelt	23
Bijlage 2 Relevante tekstdelen uit de Bekostigingsbeschikking van de Stichting NOB	25
Bijlage 3 Formulier “vaststelling met schoolplan”	26
Bijlage 4 Herziene kerndoelen basisonderwijs Nederlands	27
Bijlage 5 Overzicht tussendoelen beginnende geletterdheid	29
Bijlage 6 Overzicht tussendoelen gevorderde geletterdheid	31
Bijlage 7 Kerndoelen Cultuur	35
Bijlage 8 Intake en planning NTC-onderwijs	38
Bijlage 9 Onderwijskundig rapport	41
Bijlage 10 Handelingsplan	50
Bijlage 11 Rapport Kwaliteitsonderzoek NTC-PO 25 en 26 februari 2013	51

Woord vooraf

De Inspectie van Onderwijs heeft in april 2017 onze NTC-school Het Kraaiennest bezocht in het kader van een periodiek kwaliteitsonderzoek. Daarbij heeft de inspectie de school een zogeheten basisarrangement toegekend wat wil zeggen dat de school aan de wettelijke bepalingen voldoet en dat er over 4 jaar wederom een periodiek kwaliteitsonderzoek zal plaatsvinden. In de tussenliggende tijd kan er jaarlijks een digitaal onderzoek naar de eindopbrengsten worden gedaan.

In dit schoolplan willen wij proberen de kwaliteit van het onderwijs te handhaven en waar mogelijk te verbeteren. Het schoolplan kan dan ook worden gezien als een soort van beleidsdocument waarin doelstellingen en prioriteiten nog eens expliciet worden beschreven. Bij het maken van het schoolplan zijn wij in de basis uitgegaan van het rapport van de Inspectie van Onderwijs. De indicatoren die hierin voldoende of goed zijn bevonden, willen wij borgen en tevens proberen we om, ondanks de uitbreiding van het Engelse lesrooster, het aantal vastgestelde uren per jaar (120) te realiseren.

Hoofdstuk 1 De functie van het schoolplan

1.1 Doelen en functies van ons schoolplan

Het schoolplan is er in de eerste plaats voor de school zelf. Bij het opstellen van het schoolplan denkt men opnieuw na over doelstellingen en prioriteiten. Dat geeft houvast bij initiatieven in de school die erop gericht zijn om de kwaliteit van het onderwijs te handhaven en verbeteren. Het schoolplan heeft dus vooral de functie van een beleidsdocument; hiermee willen wij voor de periode 2018-2022 het beleid vaststellen met betrekking tot de volgende onderdelen:

- onderwijskundig beleid,
- personeelsbeleid,
- beleid met betrekking tot bewaking en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs (kwaliteitszorg),
- overige beleidsterreinen (algemeen strategisch, financieel, materieel en relationeel).

In het schoolplan kunnen wij het beleid zo vaststellen dat het gebruikt kan worden voor planmatige schoolontwikkeling en als uitgangspunt voor de planning per schooljaar. Een ander doel van het schoolplan is het op gang brengen van een dialoog over de kwaliteit van het onderwijs en over het onderwijsbeleid van de school. Het schoolplan lokt deze dialoog uit onder teamleden, maar ook tussen de directie en het bestuur van de school. Ook de oudergeleding wordt hierbij betrokken.

Tenslotte is het schoolplan ook bedoeld als verantwoording aan de Stichting NOB en de overheid: het schoolplan wordt in ontvangst genomen door de inspectie en bij schoolbezoek getoetst aan de werkelijke situatie.

1.2 Gerelateerde documenten en bronnen

In het schoolplan zal een aantal malen worden verwezen naar reeds bestaande procedures, beleidsstukken en afspraken. Het gaat daarbij om:

- De jaarlijkse schoolgids; geeft aan hoe in het betreffende schooljaar aan het schoolplan gewerkt wordt;
- Rapport Kwaliteitsonderzoek NTC-po 't Kraaiennest van april 2017;
- De groepsmappen van de leerkracht.

Tussen schoolgids en schoolplan zijn – ook al zijn er duidelijke verschillen – belangrijke verbindingen. Het belangrijkste verbindingspunt is dat beide middelen zijn binnen het kwaliteitszorgsysteem van de leslocatie. Hierbij wordt zowel uitgegaan van door de wetgever gestelde doelen – kerndoelen bijvoorbeeld – als van door de school zelf vastgestelde missie en verbeterdoelen. Die verbeterdoelen vallen uiteen in twee categorieën:

- a Verbeterdoelen op de middellange termijn, die in het vierjarig *schoolplan* zijn uitgezet. Dit schoolplan vormt als het ware de opslagplaats van te verbeteren onderwerpen.
- b De verbeterdoelen die in het komende schooljaar prioriteit krijgen en onder de kop 'Doelen en resultaten van het onderwijs' vermeld worden in de *schoolgids*. In de volgende schoolgids blikt de school terug en geeft ouders informatie in hoeverre de in de vorige schoolgids gestelde verbeterdoelen ook inderdaad bereikt zijn.

1.3 Evaluatie en bijstelling van ons plan

Jaarlijks zullen de veranderings- en verbeteringsonderwerpen van het betreffende schooljaar worden geëvalueerd door directie, team en bestuur. In de jaarlijkse schoolgids zal hierover worden gerapporteerd.

Hoofdstuk 2 Context en missie: de opdracht van onze school

2.1 De school in haar specifieke situatie

In 1994 heeft IPS een Nederlandse taal- en cultuurschool opgericht binnen de Engelse school zodat het aantal Nederlandse en Belgische leerlingen hun moedertaal verder kan ontwikkelen. De school maakt gebruik van een lokaal van de Internationale school, de dagschool van de leerlingen. Er is vanaf het afgelopen schooljaar een duidelijke groei (instroom) waarneembaar van zowel Nederlandse als Vlaamse leerlingen. Vanaf 1 januari 2018 volgen 13 leerlingen het Nederlandstalige programma. De prognose is dat deze stijging de komende jaren zal toenemen.

IPS is in 2010 verhuisd naar een geheel nieuw pand en ons NTC-onderwijs heeft binnen deze school een prachtig nieuw lokaal gekregen, dat voldoet aan alle eisen van deze tijd. De Nederlandse lessen vinden plaats gedurende de lessen op de dagschool. Het onderwijs is een deel van het totale primair onderwijs dat het kind wordt aangeboden. De ouders van onze leerlingen hebben veelal bewust gekozen voor het Nederlands als moedertaal en voor Nederland als het land waarmee speciale emotionele en culturele banden onderhouden worden. Ons onderwijs heeft daarom een belangrijke taak als centrum van de Nederlandse taal en cultuur. Veel kinderen zullen na zekere tijd naar Nederland terugkeren om daar hun schoolloopbaan voort te zetten.

2.2 Leerlingen- en ouderpopulatie en NTC Richtingen

Het NTC-onderwijs kenmerkt zich door een grote diversiteit in leeftijdsgroepen en taalniveaus. Op basis van de doelstellingen van ons onderwijs, maken wij onderscheid tussen NTC Richting 1, 2 en 3.

NTC Richting 1: Is gericht op directe aansluiting bij onderwijs in Nederland en moet een terugkeer in Nederlandse onderwijs faciliteren. Binnen deze richting wordt toegewerkt naar de kerndoelen van de Nederlandse taal en de tussendoelen zoals geformuleerd voor de verschillende jaargroepen. Bij deze leerlingen is Nederlands de dominante taal in de thuissituatie, daarnaast spreken zij de dagschooltaal en eventueel de taal van het land. De woordenschat zal daarom variëren en het schriftelijk taalgebruik zal beïnvloed zijn door het onderwijs in de dagschooltaal.

NTC Richting 2: Doel is het zo goed mogelijk op peil houden van de Nederlandse taal, met het oog op een eventuele terugkeer naar Nederland. Bij deze leerlingen wordt doorgaans met één van de ouders Nederlands gesproken en de taal van de andere ouder valt vaak samen met de dagschooltaal. Deze taal zal de dominante taal zijn binnen het gezin. Kerndoelen en tussendoelen voor verschillende jaargroepen worden op een maximale afstand van twee jaar gevolgd. Deze kinderen zullen thuis wel Nederlands spreken, maar over het algemeen zal in het gezin een andere taal dominant zijn. De nadruk in NTC-onderwijs zal in dit geval liggen op het bereiken van een zo hoog mogelijk niveau van mondelinge taalvaardigheid.

NTC Richting 3: Deze leerlingen leren Nederlands als vreemde taal, met het oog op een eventuele terugkeer naar Nederland. Het leerstofaanbod is gericht op de gewenste taalontwikkeling voor deze leerlingen gezien hun startniveau. Het betreft kinderen die thuis geen Nederlands spreken en de taal ook nog niet of nauwelijks beheersen.

Bij de intake wordt getracht een zo goed mogelijk beeld te krijgen van het Nederlandse-taalniveau van het kind. Op basis daarvan wordt bepaald in welke richting het kind moet worden geplaatst. Wanneer een kind toegelaten kan worden, wordt hij of zij met de ouders uitgenodigd om een proefles bij te wonen, zodat zij kunnen bepalen of de lessen aansluiten bij hun eigen verwachtingen.

Onze school heeft ervoor gekozen een onderwijsaanbod te verschaffen voor NTC 1 en 2 leerlingen. Het grootste deel van onze leerlingen zit op NTC 1 niveau. Beide ouders hebben de Nederlandse en/of Belgische nationaliteit en er wordt thuis Nederlands gesproken.

2.3 Onze missie: waar we voor staan

- NTC Het Kraaiennest heeft als taak de Nederlandse taal en cultuur een plaats te geven binnen de totale opvoeding van het kind. Leerstof en vaardigheden die bij het onderwijs in Nederlandse taal en cultuur overgedragen worden, staan ten dienste van de totale persoonlijkheidsvorming;
- Het Kraaiennest stelt zich als doel om de aansluiting met het Nederlandse onderwijs zo goed mogelijk te laten verlopen. Wij werken daarbij voornamelijk met de NTC 1 (incidenteel NTC 2 richting) die elk hun eigen doelen hebben ten aanzien van het niveau van de leerlingen (zie paragraaf 2.2).
- Om het NTC-onderwijs succesvol te kunnen laten verlopen, hebben wij als richtlijn een minimum aantal gewenste onderwijsuren van 120 uren per jaar, c.q. drie uur per week. Dit aantal uren wordt nauwlettend in de gaten gehouden door bestuur en leerkracht, maar de laatste twee jaar is er veel “kunst en vliegwerk” nodig om deze richtlijn tegemoet te komen.
- Naast de Nederlandse taal, maakt ook de Nederlandse cultuur onderdeel uit van het onderwijsaanbod. Naast de gewone lessen bieden we hierbij ook cultuurlessen aan die te maken hebben met specifieke Nederlandse onderwerpen zoals Koningsdag, Sinterklaas, het Paasontbijt en het bezoeken van Nederlandse bedrijven, o.a. Unilever (zie bijlage 7);
- Onze school streeft naar samenwerking met de internationale school van de leerlingen, zonder dat de eigen identiteit van het NTC-onderwijs verloren gaat. Daarnaast streeft de NTC-school naar samenwerking met andere taalgroepen binnen de internationale school, teneinde de mogelijkheden voor de samenwerking met, dan wel integratie binnen de school te vergroten;
- De NTC-school streeft naar een goede opvang en overdracht van leerlingen bij de overgang van of naar een andere (internationale) school.
- Wij werken als NTC-school doelbewust met interactief taalonderwijs omdat we er van overtuigd zijn dat onze leerlingen zo het beste kunnen leren.

2.4 Onze interne sterke/zwakte-analyse

Zowel uit het Inspectierapport als uit de zelfevaluatie blijkt, dat sterke punten van onze school zijn:

- 1) De kwaliteit van de lessen is goed:
Dit kwam tot uitdrukking in het Inspectierapport met een optimale score voor:
 - De lerares maakt optimaal gebruik van de geplande onderwijstijd;
 - De lerares geeft een duidelijke uitleg van de leerstof;
 - De lerares realiseert een taakgerichte werksfeer;
 - De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten;
 - De lerares stemt de aangeboden leerinhouden af op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen.
 - Door de methode “Taalactief 3” te vervangen door “Taalactief 4” voor de Nederlandse leerlingen en de aanschaf van “Tijd voor Taal accent” voor de Vlaamse leerlingen wordt ingespeeld op de individuele behoefte van elke leerling.
- 2) Het positieve schoolklimaat:
 - De ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt;
 - Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.
- 3) De inbedding van het NTC-onderwijs binnen IPS:
 - Dit heeft een positieve uitwerking op de kwaliteit van het onderwijs;
 - Tevens hebben we toegang tot kwalitatief hoogwaardige faciliteiten.

In de vorige versie van het schoolplan kwam de vervanging wegens ziekte van de leerkracht naar voren als een zwak punt, omdat er geen andere gekwalificeerde leerkracht(en) aanwezig waren. Vanaf dit schooljaar is Sytske Smeets beschikbaar om in geval van langdurende ziekte de lessen op I.P.S. over te nemen.

2.5 Onze visie: de gewenste kwaliteit

Vanwege de kenmerken van de leerling populatie van deze NTC-school (paragraaf 2.2) en binnen de elementen die wij aangewezen hebben als onze missie (2.3) willen wij in de komende vierjarige periode in het bijzonder aandacht besteden aan:

Onderwijskundig:

- De aansluiting met het Nederlands onderwijs;
- Woordenschatonderwijs, gebruikmakend van de vier stappen van Verhallen (zie de website van de Stichting NOB);
- Leesbevordering;
- De opbouw van de lessen, waarbij voor instructie gebruik gemaakt wordt van het volgende model van directe instructie:
 - o inleiding
 - o instructie
 - o oefening
 - o (zelfstandige) verwerking
 - o evaluatie;
- Het blijven opstellen van handelingsplannen voor leerlingen die op onderdelen achterblijven bij de verwachtingen;
- Het werken met een systeem voor kwaliteitszorg gebaseerd op jaarlijkse zelfevaluatie en verbeterplannen;
- Het realiseren van een effectieve lestijd van gemiddeld minimaal 3 uur per week (120 uur op jaarbasis);
- De CITO LOVS toetsen Spelling, Woordenschat, Begrijpend lezen en Taal voor Kleuters zijn ondertussen vervangen;
- De collectie Nederlandstalige boeken in onze bibliotheek wordt regelmatig aangepast en uitgebreid met actuele titels (met name voor de bovenbouw);
- Werken aan een klassenmap waardoor transparantie wordt bewerkstelligd;
- Goede balans tussen groepsactiviteiten en zelfstandig werken (interactief leren);
- Inhoud blijven geven aan woordenschat onderwijs, gebruikmakend van de vier stappen van Verhallen:
 - voorbereiden (activeren van de voorkennis)
 - semantiseren (uitleggen van de woordbetekenis)
 - consolideren (oefenen van woord en betekenis)
 - controleren (nagaan of de woorden zijn onthouden);
- Toepassen van het directe instructiemodel in de opbouw van de lessen:
 - inleiding
 - instructie
 - oefening
 - (zelfstandige) verwerking
 - evaluatie.

Beleidsmatig:

- De totale integratie van NTC-school Het Kraaiennest met IPS handhaven en waar mogelijk verder intensiveren. Dat wil zeggen dat de leerkracht verantwoording aflegt aan de 'headteacher' van IPS, dat we voor zover mogelijk dezelfde kwaliteitseisen aanhouden, dat de Nederlandse bibliotheek is geïntegreerd met die van I.P.S., maar omdat de Nederlandse leerkracht op woensdagmiddag les geeft op O.I.S., is het niet mogelijk om de wekelijkse teamvergaderingen bij te wonen. Zij stelt zich op de hoogte van de notulen en vraagt indien nodig om verduidelijking. De leerkracht neemt wel deel aan trainingen en cursussen die ook aan I.P.S. leerkrachten worden gegeven. Bovendien wordt aan het begin van elk schooljaar het Nederlandse rooster in samenwerking met de 'headteacher' van I.P.S. gemaakt;
- Jaarlijkse evaluatie van de tussentijdse en eindopbrengsten (uitstroom groep 8) en CITO resultaten (overige groepen) hierbij gebruik makend van de tools die de Stichting NOB aanbiedt op de site;
- Het opzetten van een enquête voor leerlingen die inmiddels zijn verhuisd en op een andere onderwijsinstelling zitten om zo de aansluiting met ander onderwijs te kunnen meten;
- Overleg ouder/leerkracht formaliseren;
- Frequent gebruik van de NOB-site en hier een vast agendapunt van maken zodat nieuws en regelgeving binnen het bestuur altijd up to date zijn;
- Bestuurskalender wordt ook als vast agendapunt opgenomen zodat alle zaken op tijd kunnen worden uitgevoerd.

Hoofdstuk 3 Het onderwijsleerproces

3.1 Het onderwijsaanbod: doelen en methoden

Hoofddoelstelling van NTC 't Kraaiennest is dat de kinderen bij terugkeer naar Nederland en België een zo goed mogelijke aansluiting vinden in het Nederlandse/Vlaamse onderwijs. NTC 't Kraaiennest richt zich op de kerndoelen zoals geformuleerd voor de deelvaardigheden van de Nederlandse taal.

Het onderwijs in de Nederlandse taal is er op gericht dat de leerlingen:

- Vaardigheden ontwikkelen waarmee ze de Nederlandse taal doelmatig gebruiken in situaties die zich in het dagelijks leven voordoen.
- Kennis en inzicht verwerven omtrent betekenis, gebruik en vorm van de taal.
- Plezier hebben of houden in het gebruiken en beschouwen van de taal.
- Kennis, inzicht en vaardigheden verwerven om in de (Nederlandse) maatschappij te kunnen functioneren.

We onderscheiden spreken en luisteren, lezen, schrijven (stellen) en taalbeschuwing. De verschillen bij het onderwijsaanbod voor de verschillende NTC Richtingen, liggen vooral op het gebied van de leerstofinhoud en ordening van de leerstof.

Het Kraaiennest heeft op het moment voornamelijk Richting 1-leerlingen en een enkele Richting 2- leerling (zie 3.1.1).

De lessen Nederlandse cultuur beogen het in stand houden en versterken van de verbondenheid met de Nederlandse/Vlaamse cultuur, om een succesvolle terugkeer naar Nederland/België te bevorderen. Deze lessen worden gegeven ter ondersteuning van en als aanvulling op de Nederlandse taallessen (zie 3.1.2).

3.1.1 Doelstelling en onderwijsplanning voor NTC Richting 1 en 2

Doelstelling NTC Richting 1

Het NTC-onderwijs heeft in deze situatie als doelstelling aan te sluiten bij het onderwijs in Nederland en België. Het Kraaiennest richt zich op het toewerken naar de kerndoelen zoals deze geformuleerd zijn voor de deelvaardigheden van de Nederlandse taal (zie bijlage 4, 5, 6, en 7) en de tussendoelen zoals geformuleerd voor de verschillende jaargroepen. Deze leerlingen spreken thuis meestal overwegend Nederlands met daarnaast vaak nog één of meerdere talen. De woordenschat varieert en het schriftelijk taalgebruik is beïnvloed door het onderwijs in de dagschooltaal.

Doelstelling NTC Richting 2

Wanneer een van de ouders Nederlands spreekt met het kind en de taal van de andere ouder samenvalt met de dagschooltaal, heeft de leerling te maken met twee talen. Het Nederlands zal vaak niet de dominante taal zijn binnen het gezin. Ons onderwijs streeft er naar de kerndoelen zoals deze geformuleerd zijn voor de deelvaardigheden van de Nederlandse taal en de tussendoelen zoals geformuleerd voor de verschillende jaar groepen met maximaal een achterstand van twee jaar te bereiken en aanvullende leermiddelen en didactiek te gebruiken. De nadruk ligt op het bereiken van een zo hoog mogelijk niveau van mondelinge taalvaardigheid.

Onderwijsplanning NTC 1

Bij het maken van een onderwijsplanning voor deze groep kinderen is een goede oriëntatie op de kerndoelen nodig (zie bijlage 4). Deze kerndoelen, zoals geformuleerd voor de Nederlandse taal in de basisschool, betreffen de domeinen: mondeling taalgebruik, schriftelijk taalgebruik en taalbeschuwing. De kerndoelen geven aan waar het onderwijs in de Nederlandse taal in ieder geval naar streeft.

Onderwijsplanning NTC 2

Bij het maken van lesplanningen voor kinderen van NTC richting 2 is de meertaligheidproblematiek nadrukkelijk aanwezig: het kind groeit immers op met minstens twee talen. Extra aandacht wordt besteed aan auditieve aspecten, Nederlandse klankteken koppeling, het (voortgezet)lezen, de spelling en de woordenschatuitbreiding. Het bepalen van de lesinhoud in deze situatie hangt af van het niveau van

Nederlandse taalbeheersing. Indien nodig worden additionele leermiddelen en didactieken toegepast, waarbij het bereiken van de kerndoelen (zie bijlage 4 t/m 7) richtinggevend zal zijn bij het bepalen van de onderwijsinhoud. Aansluiting bij het onderwijs in Nederland en België is in principe ook voor deze groep de doelstelling van het NTC-onderwijs.

Onderwijsplanning voor NTC richting 1 en 2

Vakgebied	Doelen van de school	Methoden / materialen	Didactisch handelen in de praktijk
Technisch lezen	Groep 1-2 Beginnende geletterdheid: verhaal-begrip/woordenschat, taalbewustzijn en klankteken koppeling	De Leessleutel 1-2 Routineboek Bas, ga je mee Van beginnende geletterdheid tot lezen ideeënboek Fonemisch bewustzijn Taalfanfare Levende letters Letterrondo Woordanalyse Div. ontwikkelingsmateriaal	Observatielijsten Begrippenlijsten CITO: Taal voor kleuters CITO: Begrippentoets (vernieuwde versie)
	Groep 3 Aanvankelijk lezen: De klankteken koppeling en het leren lezen van Ned. woorden en zinnen. (Start- E3)	Veilig leren lezen Klik-klakboekje Humpie Dumpie Spelen met maan, roos, vis Verder spelen met maan, roos, vis Taalfanfare Rijmerij Woordanalyse	Methoden gebonden toetsen CITO: Drie Minuten Toets CITO: Leestechneik en leestempo
	Begrijpend lezen Groep 4 - 8 Voortgezet lezen: goed technisch leren lezen en begrijpen van moeilijkere woorden en teksten (M4-E7 Plus) + Vlaamse toetsen verbonden aan methode "Tijd voor Taal accent"	Tekst van de week: Nieuwsbegrip Diverse leesboekjes ingedeeld in niveaus voor groepen 3/8 Lees je wijzer	Drie Minuten Toets CITO: leestechneik en leestempo CITO: Begrijpend lezen
Mondelinge taalvaardigheid	Vergroten van spreek- en luistervaardigheid In verschillende situaties		
	Groep 1-2	De Leessleutel 1-2 Versjes boeken Liedjes Praat/prentenboeken Taalspelletjes Poppenkast	Observatielijsten
	Groep 3	Leesboekjes V.I.I. interactief (voor) lezen Versjes boeken Liedjes boeken	Observatie CITO toetsen
	Groep 4-8	Taal actief 4 NTC module Mondelinge vaardigheden geïntegreerd met taalbeschouwingopdrachten Versjes en liedjesboeken Gesprek van de dag	Observatie CITO toetsen + toetsen verbonden aan methode "Tijd voor Taal accent"

Taalbeschouwing	Inzicht krijgen in de opbouw van woorden/zinnen/teksten in Nederlandse taal		
	Groep 1-2	De leessleutel 1-2	Observatielijsten
	Groep 3	Veilig leren lezen Software	Methode gebonden toetsen CITO toetsen
	Groep 4-8	Taal actief 4 en NTC module Software	CITO toetsen + toetsen verbonden aan methode "Tijd voor Taal accent"
Stellen en informatie-verwerking	Stelopdrachten met gevarieerde doelstellingen kunnen maken, (zie ook tussendoelen gevorderde geletterdheid strategisch schrijven en informatie-verwerking		
	Groep 3	Veilig leren lezen , creatief schrijven Humpie Dumpie	Methode gebonden toetsen Observatie
	Groep 4-8	Taal actief 4 en NTC module: Toepassingsgerichte stelopdrachten, die zich lenen voor zelfstandige werkopdrachten in de klas en huiswerkopdrachten	Methoden gebonden toetsen Observatie + toetsen verbonden aan methode "Tijd voor Taal accent"
Woordenschat	Verbreding en verdieping van de woordenschat		
	Groep 1-2	De Leessleutel 1-2 Routineboek Praat/prentenboeken Spelmateriaal gericht op woordenschat vergroting Versjes boeken Liedjes boeken Thematische lessen, o.a. Cultuur Taalfanfare	Veel aandacht voor werken met thema's voor het leren in betekenisvolle situaties. Inzet van de woordenschatdidactiek volgens : Voorbewerken Semantiseren Consolideren Evalueren
	Groep 3	Veilig leren lezen Taalfanfare NederLand in Zicht	CITO: Woordenschat
	Groep 4-8	Taal actief 4 NTC module woordenschat lijn Woordklapper Taalfanfare NederLand in Zicht	Taal actief 4 Woordenschat toetsen CITO: woordenschat 4 CITO: Taalschaal + toetsen verbonden aan methode "Tijd voor Taal accent"
Spelling	De spelling van de Nederlandse taal zo goed mogelijk kunnen hanteren		

	Groep 3	Veilig leren lezen (Om de overgang van groep 3 naar 4 te verkleinen, maakt de leerkracht gebruik van spelling-categoriekaarten)	Methodegebonden toetsen CITO: Spelling groep 3 Observatie
	Groep 4-8	Taal actief 4 NTC module Spellinglijn Spelling in de lift Plus Werkwoordspelling in de lift Plus	Methode gebonden toetsen CITO: Spelling groep 4 CITO: SVS 2 en 3 + toetsen verbonden aan methode "Tijd voor Taal accent"

3.1.2 Nederlandse/Vlaamse cultuur

Naast de Nederlandse taal maakt de Nederlandse/Vlaamse cultuur onderdeel uit van het onderwijsaanbod in NTC Het kraaiennest. Deze culturen kregen in het verleden voornamelijk aandacht gedurende de buitenschoolse/culturele activiteiten. Sinds schooljaar 2017-2018 is ook het Vlaamse cultuuronderwijs geïntegreerd in het lesprogramma.

Dit wordt onderverdeeld in drie gebieden:

Jeugdcultuur en actuele ontwikkelingen

De leerkracht houdt zich op de hoogte van de jeugdcultuur in Nederland/Vlaanderen en van de actuele (nieuws)ontwikkelingen. Wanneer daar gelegenheid en/of aanleiding voor is, worden actuele onderwerpen tijdens de cultuurlessen behandeld. Er wordt ook ingegaan op ervaringen die kinderen zelf opdoen tijdens bezoeken aan Nederland/België. De leerkracht maakt tevens gebruik van zelfgemaakt materiaal.

Nederland- en Vlaanderenkunde

Leerlingen doen tijdens de cultuurlessen ook kennis op over de Nederlandse en Vlaamse samenleving, vanuit historisch en (sociaal) geografisch perspectief. Dit betekent dat er tijdens de cultuurlessen regelmatig aandacht wordt besteed aan gebeurtenissen uit de Nederlandse/Vlaamse geschiedenis, de topografische ligging van plaatsen waarover gesproken wordt en de seizoenen in Nederland en België. Tijdens de lessen wordt waar mogelijk en zinvol gebruik gemaakt van actuele teksten die betrekking hebben op deze culturen.

Festiviteiten, feestdagen, gebruiken en gewoontes

Op I.P.S. wordt aandacht besteed aan: Koningsdag, Sinterklaas, het Paasfeest en de leerlingen bezoeken regelmatig Nederlandse/Belgische bedrijven. De cultuuractiviteit op of rond Koningsdag wordt verzorgd door I.P.S. Deze activiteit wordt ieder jaar door ouders en kinderen druk bezocht en wordt als zeer geslaagd beschouwd. De cultuuractiviteit rondom Sinterklaas staat open voor de gehele Nederlandstalige gemeenschap, ongeacht of de kinderen op een NTC school zitten. De leerkracht verzorgt een muzikale/dans deelname van de kinderen. Daarnaast organiseert NTC Het kraaiennest culturele activiteiten met een interne Sinterklaas activiteit, Pasen en in samenwerking met IPS een Kerstshow. De data voor al deze activiteiten staan vooraf gemeld in de Schoolgids.

Betrokkenheid en motivatie van de ouders is van groot belang voor het welslagen van dit onderdeel van het NTC onderwijs. NTC Het kraaiennest zoekt open contact met de ouders en de ouders worden actief uitgenodigd ideeën aan te dragen voor deze cultuurdagen.

3.2 Leertijd

NTC Het Kraaiennest heeft als richtlijn een minimum van 120 onderwijsuren per jaar aan leerlingen aan te bieden. Deze tijd is een centrale schakel tussen het leerstofaanbod dat de leerkracht in de klas verzorgt en de resultaten die de leerlingen behalen. Ondanks dit lesaanbod blijft het een uitdaging de onderwijsdoelstellingen te behalen. Het behalen van de kerndoelen in slechts 3 uur per week noodzaakt NTC

Het Kraaiennest tot het optimaliseren en maximaliseren van de schaarse onderwijstijd en tot het stellen van leerstofprioriteiten.

De feitelijke onderwijstijd maximaliseert NTC Het Kraaiennest door het treffen van de volgende maatregelen:

- onze locatie voert een actief beleid om onnodig verlies van deze schaarse onderwijstijd tegen te gaan: we zorgen ervoor dat de lessen op tijd beginnen, gaan ordeverstoringen tegen en doen er alles aan om lesuitval te voorkomen. De leertijd breiden we uit door het geven van huiswerk;
- wij houden de tijd voor niet-onderwijsinhoudelijke zaken – klassenmanagement, administratie, organisatie – tijdens de les zo beperkt mogelijk.

De netto onderwijstijd wordt geoptimaliseerd door onderwijs op maat en door leerlingen zelfstandig te laten werken. Leerlingen met extra onderwijsbehoeften krijgen zo extra leertijd.

De beperkte tijd die ter beschikking staat, noodzaakt NTC Het Kraaiennest ook tot het stellen van *prioriteiten* in de aan te bieden leerstof: welke leerstofinhoud moeten zeker wél en welke moeten in mindere mate aanbod komen in onze taallessen? Zo krijgen woordenschat, luister- en spreekvaardigheid, spelling, begrijpend lezen en taalbeschouwing meer aandacht dan schrijven en stellen. Deze komen in ruime mate aanbod op I.P.S. en draagt hierdoor bij aan het behalen van de Nederlandse en Vlaamse kerndoelen.

3.3 Didactisch handelen en pedagogisch klimaat

3.3.1 Omgaan met verschillen

Bij de uitvoering van ons onderwijs leggen wij het accent op het scheppen van een pedagogisch klimaat dat kinderen uitdaagt, ondersteunt en vertrouwt.

Competentie (geloof en plezier in eigen kunnen), de relatie (het gevoel dat mensen je waarderen en met je om willen gaan) en onafhankelijkheid (het gevoel dat je iets kunt ondernemen zonder dat anderen je daarbij moeten helpen) worden gezien als de drie basisvoorwaarden voor een actieve, gemotiveerde leerhouding bij de leerlingen en goed onderwijs.

De groepen in NTC Het Kraaiennest zijn relatief homogeen en kleinschalig (ca 2-5 leerlingen per klas) heterogeen. Het kan wel zijn dat er binnen een jaargroep verschil in niveau is. Door middel van gedifferentieerde instructie en goed klassenmanagement proberen we tegemoet te komen aan de verschillen.

De inrichting van de klas en het bevorderen van het zelfstandig werken en het gebruik maken van coöperatieve werkvormen maken onderdeel uit van het klassenmanagement.

NTC Het Kraaiennest maakt gebruik van een mix van klassikale instructie, instructie in kleinere groepen en individuele instructie. Afhankelijk van de leerdoelstelling vinden er grote of kleine groepsactiviteiten plaats, ofwel er wordt individueel gewerkt. Een aantal activiteiten, zoals b.v. start- activiteiten, mondelinge vaardigheidsactiviteiten en culturele activiteiten, lenen zich goed voor een klassikale instructie, waarna in de verwerkingsfase wordt gedifferentieerd.

Het zelfstandig werken wordt gestimuleerd, zodat de leerkracht instructie kan geven aan andere groepjes/individuele leerlingen. Hiervoor zijn de volgende aspecten onmisbaar:

- Regels en routines (het nakomen van afgesproken regels is van groot belang).
- Leerlingen verantwoordelijkheid maken voor eigen leren, bijvoorbeeld door het werken met een taakblad, vooraf aangeven wat leerlingen kunnen doen bij moeilijkheden, leerlingen zelf werk laten controleren, leerlingen laten samenwerken (gebruik van zelfcorrigerende materialen en software is hierbij nuttig).
- Uitdagende betekenisvolle opdrachten, die niet te moeilijk en ook niet te makkelijk zijn.
- Een positieve houding van de leerkracht wanneer de kinderen zelf initiatieven en verantwoordelijkheid nemen.

Bij het gebruik maken van coöperatieve werkvormen, werken de leerlingen in kleine groepjes op een gestructureerde manier samen aan één opdracht. Essentieel is dat de opdracht zo wordt geformuleerd dat de leerlingen wel samen moeten werken om succesvol te zijn.

3.3.2 Woordenschatonderwijs

Voor NTC kinderen geldt over het algemeen dat ze een kleinere Nederlandse woordenschat hebben, omdat ze minder en in minder verschillende situaties geconfronteerd worden met de Nederlandse taal. Dit geldt ook voor Richting 1 leerlingen, zeker als zij al geruime tijd in het buitenland wonen.

Als er sprake is van tekorten in de woordkennis, zal een leerling minder profiteren van een les. Dit zal tot gevolg hebben dat een kind nog grotere tekorten in woordkennis zal krijgen. Om deze vicieuze cirkel te doorbreken is extra oefenen met het oog op snelle woordenschatuitbreiding van groot belang.

NTC Het Kraaiennest streeft er naar te voldoen aan de volgende criteria:

- 1 Leerkracht hanteert de volgende didactische cyclus : (Verhallen)
 - Selecteren/voorbewerken,
 - Semantiseren (uitleggen),
 - Consolideren (oefenen),
 - Controleren.
- 2 Er wordt gewerkt met leermiddelen die voldoen aan de juiste didactiek dat wil o.a. zeggen thematisch geordend, voldoende herhaling en visuele ondersteuning.
- 3 Registratie, de leerkracht registreert de aangeboden thema's en de daar bij behorende woorden, maar gaat ook na of deze lesstof beheerst wordt.
- 4 Er worden woordleerstrategieën aangeleerd zodat leerlingen zichzelf ook nieuwe woorden kunnen aanleren en hun concepten van bekende woorden kunnen uitbreiden, het woordveld neemt een centrale plaats in als didactisch hulpmiddel.
- 5 Zowel intentionele als incidentele woordleersituaties worden gebruikt.
- 6 De leerkracht heeft kennis van woordenschatonderwijs.
- 7 De mondelinge activiteiten liggen in de lijn van het thema van het woordenschatonderwijs

3.4 De zorg voor de leerling

3.4.1 Algemeen

Om voortgang te toetsen maakt NTC Het Kraaiennest gebruik van *methode gebonden toetsing*. Het beoordelen van de prestaties is hierbij vooral een middel, om te zien wat de leerling van de lessen opsteekt om hem bij zijn leerproces optimaal te kunnen ondersteunen. Daarnaast is er sprake van *methode onafhankelijke toetsing*. Hierbij ligt de nadruk op de beoordeling van de leerprestaties. Er wordt gekeken of de leerdoelen bereikt zijn tussentijds of aan het einde van een onderwijsperiode. Daarvoor worden bij voorkeur genormeerde toetsen gebruikt zoals de toetsen uit het CITO leerlingvolgsysteem. De toetsen hebben m.n. een signalerende functie.

Preventieve zorg vindt plaats door de inschatting van de Nederlandse taalvaardigheid van leerlingen. Om te beginnen vindt bij binnenkomst met behulp van het intakeformulier (zie bijlage 8) een uitgebreide intake plaats, waarbij de NTC richting van de leerling wordt bepaald, en vervolgens leerdoelen worden vastgesteld. Dit wordt in samenspraak met ouders opgesteld. Met behulp van signaleringstoetsen wordt nagegaan of leerlingen deze doelen halen.

Curatieve zorg betreft doorgaans de groep leerlingen die moeite heeft om de vastgestelde doelen te halen. Bijstelling van het programma is dan noodzakelijk. In dat geval verricht de leerkracht nader onderzoek en stelt een handelingsplan op, om dit vervolgens in de klas uit te voeren. Ook kinderen die opvallend hoger presteren dan de norm, krijgen een op onderdelen aangepast programma.

In de zorg voor leerlingen onderscheiden we in het algemeen vier fasen:

- signalering/opsporen van risicoleerlingen;
- diagnostisering/doen van nader onderzoek;
- remediëring/speciale begeleiding;
- evaluatie van die speciale begeleiding.

3.4.2 Signalering

NTC Het Kraaiennest hanteert het volgende toetsschema overeenkomstig de handleidingen:

Leerstofgebied	Toets	Groep	NTC richting
Taal	Taal voor kleuters	1 en 2	R1, R2
	Taalschaal	4 t/m 8	R1, R2
	Begrippentoets	2	R1, R2
Spelling	Spelling toets	3 t/m 5	R1, R2
	SVS	6 t/m 8	R1, R2
Woordenschat	Woordenschattoets	3 en 4	R1, R2
	Leeswoordenschat	5 t/m 8	R1, R2
Technisch lezen	DMT	3 t/m 6 (evt. langer wanneer nodig)	R1, R2
	Brus één minuut leestoets		
	Leestehnik en leestempo	3 t/m 8	R1, R2
Begrijpend lezen	Toetsen begrijpend lezen	4 t/m 8	R1, R2

Een methode onafhankelijke toets brengt de opbrengst van het onderwijs in beeld. Daarom moet een leerling worden getoetst op het niveau waarop hij les krijgt. Richting 1 kinderen zijn daarin vergelijkbaar met de Nederlandse/Belgische situatie.

3.4.3 Diagnostisering

Als uit de signaleringstoets blijkt dat de leerling minder scoort dan op dat moment van hem verwacht mag worden (afhankelijk van de taalrichting, beginsituatie, voorgeschiedenis en doelen die gesteld zijn) kan er nader onderzoek plaats vinden met behulp van diagnosticeren. Bij kinderen die op D of E niveau scoren op toetsen van het CITO, wordt gekeken met welke onderdelen zij de meeste problemen hebben. Bij deze onderdelen van de leerstof krijgen zij dan extra oefenstof aangeboden. Daarna wordt er opnieuw getoetst om te zien of de extra oefening en instructie het gewenste resultaat heeft gehad.

Voor deze toetsing worden in principe dezelfde toetsen gebruikt die al eerder in het kader van de signalering genoemd zijn. Als aanvulling hierop zijn er ook nog de volgende toetsen aanwezig:

- Signaleringstoetsen voor leesproblemen en dyslexie
- Leestehnik en leestempo toets extra
- Analyse CITO hulpboek
- Spelling in de lift Plus
- Werkwoordspelling in de lift Plus
- Extra ondersteuning vanuit de methode "Tijd voor Taal accent"

3.4.4 Speciale begeleiding

Indien op grond van de verzamelde informatie een handelingsplan noodzakelijk is, kan de leerkracht eventueel om hulp vragen aan collega's van I.P.S., collega's van andere NTC locaties of een beroep doen op St. NOB. In overleg met de ouders wordt op grond van de diagnose een handelingsplan ontwikkeld en uitgevoerd.

In het handelingsplan (zie bijlage 10) staat in ieder geval aangegeven wat de vraagstelling is, welke leerdoelen er gesteld worden, over welke periode deze doelen bereikt moeten gaan worden, met welke middelen en werkwijzen dit bereikt kan worden en hoe dit georganiseerd wordt. De uitvoering van dit

handelingsplan geschiedt in principe door de leerkracht. Een handelingsplan bestrijkt in de meeste gevallen een periode van zes weken en kan na evaluatie worden bijgesteld en/of verlengd. In plaats van (of naast) individuele handelingsplannen is het mogelijk met handelingsplannen voor een groep(je) leerlingen te werken.

3.4.5 Evaluatie

Systematische toetsing en observatie zijn van belang om de ontwikkeling van de kinderen bij te houden en te beoordelen. Door een eventuele aanpassing van het onderwijsprogramma kan dit zo goed mogelijk op het kind worden afgestemd. Voor NTC Richting 1 en 2 speelt de vergelijking met leeftijdgenoten in Nederland en België een belangrijke rol. De klassikale toetsgegevens worden in een map per groep verzameld. Tevens wordt er van iedere leerling een persoonlijk dossier bijgehouden dat voor ouders ter inzage is en meegegeven wordt, inclusief het onderwijskundig rapport (bijlage 9), indien men de school verlaat.

In het geval dat speciale begeleiding nodig is, wordt na het handelingsplan bezien of de speciale begeleiding effect heeft gehad en of voortzetting van speciale begeleiding wenselijk is. Dit kan in bepaalde gevallen in samenspraak gaan met medewerkers van de Stichting NOB. Handelingsplannen worden bewaard in het leerling dossier.

Hoofdstuk 4 Ondersteunende processen

4.1 Bestuurlijke organisatie

Het schoolbestuur van NTC Het Kraaiennest wil in het algemeen vooral een beleidsbepalend bestuur zijn. Het bestuur wil met name verantwoordelijk zijn voor het lange termijn beleid (strategisch beleid) van de school. Het korte termijnbeleid (operationeel beleid) is ingebed in dit strategisch beleid en dient door de leerkracht vormgegeven te worden, zodat de leerkracht ook goed onderwijskundig leiderschap kan voeren. T.a.v. de financiën van de school wenst het bestuur gelet op de historisch gegroeide situatie vooralsnog een meer uitvoerend bestuur te zijn.

De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden die aan de leerkracht gemandateerd zijn, zijn vastgelegd in een directiestatuut.

4.2 Financieel beleid

Onze inkomsten bronnen waren tot voor kort de subsidie van de Stichting NOB en de ouderbijdrage. Ieder jaar zal een begroting worden opgesteld op basis van het aantal leerlingen en het aantal lesuren en op basis van deze begroting wordt de ouderbijdrage vastgesteld. Wij hebben onlangs te horen gekregen dat vanaf oktober 2018 de subsidie van de Stichting NOB gedeeltelijk wordt hervat. Dit kan van invloed zijn op de ouderbijdrage voor het komende schooljaar. We streven ernaar de toegang tot het Nederlands onderwijs laagdrempelig te houden.

Tevens streven wij naar een gezond financieel verantwoord lange termijn beleid. Dat wil zeggen dat wij geen tekorten willen laten ontstaan (en daarmee de volgende jaren willen opzadelen) en dat wij streven naar een break even budget dan wel een klein positief saldo (wij hebben voldoende buffer om onvoorziene kosten dan wel leerlingenfluctuatie te kunnen opvangen zonder in te boeten op de kwaliteit van ons onderwijs).

Tijdens de jaarlijkse informatieve ouderavond aan het begin van het jaar wordt kort verantwoording afgelegd over de inkomsten en uitgaven van de school.

4.3 Huisvesting

I.P.S. is in de zomer van 2010 verhuisd naar een geheel nieuw pand en ons NTC-onderwijs heeft binnen deze school een prachtig nieuw lokaal gekregen, dat voldoet aan alle eisen van deze tijd.

4.4 Personeelsbeleid

Onze school streeft naar maximale integratie met I.P.S. dat wil zeggen dat het personeelsbeleid van IPS ook van toepassing is op de leerkracht van onze NTC school. Wij hebben geen eigen personeelsbeleid voor onze school.

Het leerlingenaantal daalde de laatste twee jaren licht door de economische crisis, maar laat recentelijk weer een stijgende lijn zien. De verwachting is dat deze trend de komende jaren zal aanhouden. Indien nodig zal een tweede leerkracht ondersteunende werkzaamheden kunnen verrichten. De leerkracht stelt zich ten doel om op de hoogte te blijven van de laatste onderwijskundige ontwikkelingen in Nederland en België en zal, zodien nodig, een bijscholingscursus volgen.

Er vindt eens per jaar een functioneringsgesprek plaats met de leerkracht en er worden beoordelingsgesprekken gehouden naar aanleiding van observatielessen.

4.5 Veiligheidsbeleid

Ook ten aanzien van de veiligheid kennen wij geen apart beleid en streven wij naar maximale integratie met I.P.S.

4.6 Oudercontacten

Contacten met ouders zijn erg belangrijk ter ondersteuning van het Nederlands leren. Onze school heeft een actieve groep ouders die altijd bereid zijn activiteiten te ondersteunen. In de toekomst willen we deze groep actief betrokken houden.

Omgekeerd is het belangrijk dat ouders weten wat er op school aan bod komt, zodat zij hierop kunnen inspelen. Nu al doet de NTC-school twee keer per jaar verslag van de vorderingen aan de ouders, overeenkomstig het ritme dat de Internationale School hanteert. Daarbij zijn er jaarlijks ook een aantal culturele activiteiten waarbij de ouders betrokken zijn.

Aan het begin van het nieuwe schooljaar wordt er een informatieavond georganiseerd waarbij de ouders de nieuwe schoolgids ontvangen waarbij de begroting besproken wordt. In deze informatieavond wordt ook het onderwijskundige aspect besproken worden.

4.7 Externe contacten: netwerkvorming

Sinds dit jaar is het lespunt NTC Lessabon opgeheven, waardoor er geen direct overleg mogelijk is tussen andere NTC besturen. De leerkracht heeft wel overleg met Helma Schultze die de Nederlandse lessen online verzorgt. Ook vindt er regelmatig een uitwisseling plaats van leesboeken en andere educatieve materialen.

Hoofdstuk 5 Integrale zorg voor kwaliteit

In dit hoofdstuk vindt u een algemene beschrijving van ons kwaliteitsbeleid. Dit begint met het stellen van 5 vragen:

- Doet de school de goede dingen?
- Doet de school die dingen goed?
- Hoe weet de school dat?
- Vinden anderen dat ook?
- Wat doet de school met die wetenschap?

Deze vragen hebben wij onszelf ook gesteld.

Het kwaliteitsbeleid valt uiteen in vijf stappen, die hieronder verder worden uitgewerkt: bepalen van de kwaliteit (naar aanleiding van het inspectierapport), formuleren van prioriteiten, ontwikkelen van een aanpak, uitvoeren en evalueren en borgen van de kwaliteit. In de laatste paragraaf wordt een overzicht gegeven van de beleidsvoornemens van de school.

5.1 Bepaling van de kwaliteit (diagnose)

Om te bepalen waar de school staat hebben we gebruik gemaakt van het inspectierapport van 2017 (zie Bijlage 11). Dit houdt in dat we de sterke punten die daarin worden genoemd willen borgen. In dit inspectierapport kwam naar voren dat het nodig was om de methode “Taal Actief 3” te vervangen door “Taal Actief 4”. Dit is inmiddels gebeurd.

5.2 Formuleren van prioriteiten en doelen

- Het Nederlands lespunt verbonden aan IPS streeft naar een zo hoog mogelijke score op de verschillende taalonderdelen bij de afname van de CITO/Vlaamse toetsen en de eindtoetsbasisonderwijs om zo een optimale aansluiting met het Nederlands/Vlaams onderwijs te creëren.
- Het jaarlijks volgen en evalueren van de CITO/Vlaamse toetsen opbrengsten van de leerlingen en indien gewenst het opstellen van een individueel behandlingsplan op specifieke onderdelen waar uitval op wordt signaleerd.
- Het digitaliseren van de Nederlandse bibliotheek is inmiddels voltooid.
- Het jaarlijks opstellen van een werkbaar rooster waarmee het Nederlandse onderwijs zo goed mogelijk wordt ingebed in het dagelijkse onderwijs van I.P.S.
- Frequent contact met het NOB en gebruik van de NOB-site, zodat het bestuur en de leerkracht altijd op de hoogte zijn van de laatste ontwikkelingen in Nederland en België.

5.3 Ontwikkelen van een verbeterplan

CITO toetsing

De volgende acties zullen worden ondernomen om een zo hoog mogelijke score op de CITO taalonderdelen te realiseren:

- streven naar het realiseren van 120 lessen per jaar;
- indien gewenst krijgen de kinderen huiswerk mee;
- het tweejaarlijks opstellen van een rapport en het organiseren van oudergesprekken;
- het jaarlijks evalueren van de CITO opbrengsten;
- het opstellen van individuele behandelplannen bij uitval op specifieke onderdelen.

Bibliotheek

In het nieuwe schoolgebouw is er ruimte voor een grotere en uitgebreidere bibliotheek. Sinds de verhuizing is zowel de Nederlandse bibliotheek enorm uitgebreid.

Lesrooster

Het lesrooster voor elk schooljaar zal worden gemaakt door de 'headteacher' van I.P.S. en de NTC-leerkracht. Dit zijn de 2 personen die onderling de snelste afstemming kunnen bereiken door hun kennis en ervaring op dit vlak. Uiteraard zal het rooster worden afgestemd met de desbetreffende leerkrachten.

Contact NOB

Vanuit het NOB is er veel informatie beschikbaar over de laatste onderwijsontwikkelingen in Nederland/België. Intensief contact vanuit zowel de leerkracht en het bestuur heeft het doel om vooral op korte termijn de ontwikkelingen op het gebied van toetsing in Nederland/België zo goed mogelijk te kunnen implementeren in ons eigen onderwijs.

5.4 Uitvoeren en evalueren van een verbeterplan

In het Schoolplan geven wij een overzicht van de beleidsvoornemens voor de komende 4 jaar (zie schema hoofdstuk 6). In de Schoolgids, geven wij vervolgens aan, aan welke beleidsvoornemens dat schooljaar zal worden gewerkt.

Vervolgens komt het aan op de uitvoering. Hierbij zijn over het algemeen meerdere mensen betrokken, die elk hun eigen verantwoordelijkheid hebben. Het bestuur houdt overzicht over het verloop van het proces. Tenslotte evalueren wij de gekozen aanpak, zodat bepaald kan worden of er daadwerkelijk een verbetering is opgetreden en op welke gebieden verdere inspanning nodig is. Overigens wordt al in een vroeg stadium van de uitvoering nagedacht over de evaluatie, zodat we gedurende het proces de informatie kunnen verzamelen die hiervoor nodig is. Ook kunnen we zo het proces gedurende de uitvoering monitoren en waarnodig bijsturen.

5.5 Borgen van kwaliteit

Bestaande kwaliteit en gerealiseerde verbeteringen moeten worden onderhouden: kwaliteit moet worden geborgd. Het handhaven van de kwaliteit van ons onderwijs wordt bemoeilijkt door de vele personele wisselingen waarmee een NTC-school nu eenmaal te maken heeft. Om dit te ondervangen besteden wij extra veel aandacht aan de overdracht van taken aan nieuwe medewerkers. Zo is er een map waarin alle belangrijke beleidsdocumenten worden verzameld. Nieuwkomers kunnen zich zo eenvoudig inlezen. Verder maken wij gebruik van de volgende middelen om kwaliteit te borgen :

- Inspectierapport
- Schoolplan
- Schoolgids
- Bestuurskalender
- Notulen
- Formulieren/checklisten
- NOB-site

Hoofdstuk 6 Samenvattende beleidsvoornemens voor de komende vier jaar (2018-2022)

Op basis van de voorgaande hoofdstukken hebben we voor de komende vier jaar een aantal beleidsvoornemens/verbetervoorstellen geformuleerd, op het gebied van onderwijs, personeel, financiën en overige terreinen. Deze zullen in de komende periode volgens de hierboven beschreven structuur worden uitgewerkt in verbeterplannen.

Samenvattend schema beleidsvoornemens (ontleend aan de handreiking van GCO):

Items	schooljaar 2017/2018	schooljaar 2018/2019	schooljaar 2019/2020	schooljaar 2020-2021
Onderwijskundig:				
Invoering "Taalactief 4": - Groep 4 - Groep 6 - Groep 7 Invoering "Tijd voor Taal accent" - Leerjaar 2 - Leerjaar 4 - Leerjaar 5	X	"Taalactief 4": groep 5 "Tijd voor Taal accent": leerjaar 3	"Taalactief 4": groep 8 "Tijd voor Taal accent": leerjaar 6	Aanvullende leer/toets- materialen
Uitbreiding bibliotheek	X	X	X	X
Lesrooster	X	X	X	X
Verdieping van interactief leren	X	X	X	X
Evaluaties formaliseren: Groepsresultaten Enquêtes na vertrek Rapportbespreking CITO opbrengsten + "Tijd voor Taal accent" toetsen	X	X	X	X
Overlegstructuur/frequentie	X	X	X	X

BIJLAGEN

Bijlage 1	Eisen die wet- en regelgeving aan het schoolplan stelt	23
Bijlage 2	Relevante tekstdelen uit de Bekostigingsbeschikking van de Stichting NOB.....	25
Bijlage 3	Formulier “vaststelling van schoolplan”	26
Bijlage 4	Herziene kerndoelen basisonderwijs Nederlands.....	27
Bijlage 5	Overzicht tussendoelen beginnende geletterdheid	29
Bijlage 6	Overzicht tussendoelen gevorderde geletterdheid.....	31
Bijlage 7	Kerndoelen Cultuur	35
Bijlage 8	Intake en planning NTC-onderwijs.....	38
Bijlage 9	Onderwijskundig rapport.....	41
Bijlage 10	Handelingsplan	50
Bijlage 11	Rapport Kwaliteitsonderzoek NTC-PO 25 en 26 februari 2013.....	51

Bijlage 1 Eisen die wet- en regelgeving aan het schoolplan stelt

De eisen die de overheid aan het schoolplan stelt zijn wettelijk vastgelegd (zie kader). In Nederland moeten alle scholen voor primair onderwijs een schoolplan opstellen. Een schoolplan kan betrekking hebben op meerdere scholen die vallen onder hetzelfde bevoegd gezag en wordt ten minste een keer in de vier jaar door het bevoegd gezag vastgesteld.

In de bekostigingsbeschikking van de Stichting NOB (zie volgende bijlage) is opgenomen dat ook Nederlandse scholen in het buitenland over een schoolplan dienen te beschikken. Dit schoolplan moet gebaseerd zijn op het raamschoolplan van de Stichting NOB.

Het schoolplan

(1) Het schoolplan bevat een beschrijving van het beleid met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs dat binnen de school wordt gevoerd, en omvat in elk geval het onderwijskundig beleid, het personeelsbeleid en het beleid met betrekking tot de bewaking en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Het schoolplan kan op een of meer scholen voor basisonderwijs en een of meer scholen voor ander onderwijs van hetzelfde bevoegd gezag betrekking hebben.

(2) Het onderwijskundig beleid omvat in elk geval de uitwerking van de wettelijke opdrachten voor het onderwijs en van de door het bevoegd gezag in het schoolplan opgenomen eigen opdrachten voor het onderwijs in een onderwijsprogramma. Daarbij worden tevens betrokken de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

(3) Het personeelsbeleid, voor zover dat in het schoolplan tot uitdrukking wordt gebracht, omvat in elk geval maatregelen met betrekking tot het personeel die bijdragen aan de ontwikkeling en de uitvoering van het onderwijskundig beleid.

(4) Het beleid met betrekking tot de bewaking en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs omvat in elk geval op welke wijze het bevoegd gezag bewaakt dat die kwaliteit wordt gerealiseerd en vaststelt welke maatregelen ter verbetering van de kwaliteit nodig zijn.

WPO, artikel 12

Naast de eisen van de overheid kan uw school ook zelf eisen en wensen formuleren waaraan het onderwijs moet voldoen. Die eisen en wensen kunnen bijvoorbeeld ingegeven zijn door de visie van het schoolteam op het onderwijs of door de uitgangspunten die zijn gekozen in het schoolbeleid.

Toelichting op de wet- en regelgeving

Onderwijskundig beleid

Onder deze noemer moet het schoolplan beschrijven welke keuzen de school heeft gemaakt ten aanzien van leerstof, werkwijzen, methoden en ontwikkelingsmaterialen. Hierdoor wordt duidelijk of het onderwijsprogramma voldoende rekening houdt met de kerndoelen.

Onder leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften wordt verstaan: leerlingen in achterstandssituaties, leerlingen met Nederlands als tweede taal, leerlingen met leerproblemen, leerlingen met lichamelijke of geestelijke handicaps en hoogbegaafde leerlingen.

Onderwijskundige doelen die de overheid centraal stelt zijn: de kerndoelen, de ononderbroken ontwikkelingsgang, onderwijs op maat, het bestrijden van achterstanden, de opvoeding tot multiculturele burgers en het tegengaan van schoolverzuim.

Personeelsbeleid

Bij de beschrijving van personeelsbeleid moet worden duidelijk gemaakt op welke wijze ontwikkeling en uitvoering van het onderwijskundig beleid wordt ondersteund door initiatieven op het gebied van nascholing en begeleiding en de verdeling van de taken en werkzaamheden over het personeel. Een voorbeeld hiervan is op een grote leslocatie een leerkracht aanwijzen als intern begeleider en hiervoor extra uren beschikbaar stellen.

Inrichting van kwaliteitszorg

Het systeem van kwaliteitszorg van uw NTC school dient ertoe de vinger aan de pols te houden:

- werkt de leerkracht/het team doelgericht en systematisch aan het realiseren van de wettelijke doelen en van de schooleigen doelen en uitgangspunten (missie);
- werkt de leerkracht/het team met opsporingsmiddelen die kwaliteitsgebreken signaleren in het onderwijsleerproces (leerstofaanbod, pedagogisch-didactisch handelen, leerlingen-zorg, leertijd) en/of in ondersteunende, faciliterende processen (financieel beleid, huisvesting, personeelsbeleid, externe contacten, oudercontacten);
- werkt de leerkracht/het team doelgericht en systematisch aan het wegwerken van opgespoorde kwaliteitsgebreken in het onderwijsleerproces en/of in ondersteunende processen;
- werkt de leerkracht/het team doelgericht en systematisch aan het voorkómen van kwaliteitsgebreken;
- werkt de leerkracht/het team doelgericht aan het realiseren van leerlingprestaties die ten minste het niveau hebben dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht;
- werkt de leerkracht/het team methodisch in zijn pogingen eenmaal bereikte hogere kwaliteitsniveaus daadwerkelijk op peil te houden en te continueren.

De wetgever noemt drie deelprocessen die bij dit 'vinger aan de pols houden' van belang zijn: het bepalen, het verbeteren en het bewaken van kwaliteit. Maar eenmaal bereikte hogere kwaliteit moet ook worden vastgehouden en - ondanks alle wisselingen - zeker worden gesteld om continuïteit te verkrijgen. Dit vierde deelproces wordt het borgen van kwaliteit genoemd.

Bijlage 2 Relevante tekstdelen uit de Bekostigingsbeschikking van de Stichting NOB

Artikel 1 Taakomschrijving van de stichting

De Stichting NOB is belast met het beheer van door de overheid geheel of gedeeltelijk bekostigde activiteiten en voorzieningen van Nederlands onderwijs in het buitenland:

- a. het ondersteunen en in stand houden van Nederlandse onderwijsvoorzieningen in het buitenland. Het onderwijs kan worden verzorgd in Nederlandse scholen of Nederlandse afdelingen van nationale of internationale scholen in het buitenland, dan wel in een lespuntlocatie in het buitenland;
- b. het ondersteunen van de totstandkoming en de uitvoering van onderwijs op afstand via schriftelijke, telefonische en elektronische media.

Artikel 2 Doelgroep van de stichting

1. De in artikel 1 genoemde activiteiten zijn primair bedoeld voor Nederlandse staatsburgers die in het buitenland verkeren, met het oog op terugkeer in en aansluiting bij het onderwijs in Nederland.
2. De activiteiten bedoeld in artikel 1 sub a en b zijn in beginsel gericht op hetzij basisonderwijs: kinderen in de leeftijdsgroep van 4 tot en met 14 jaar, hetzij voortgezet onderwijs: kinderen in de leeftijdsgroep van 12 tot en met 18 jaar.
3. De stichting draagt zorg voor toegankelijkheid van de onderwijsvoorzieningen voor leerlingen met de Belgische nationaliteit, mits deze Nederlandstalig zijn.

Artikel 4 Aansluiting op Nederlands onderwijs

1. De activiteiten van de stichting zijn erop gericht zoveel als mogelijk de aansluiting tussen het onderwijs in het buitenland en het onderwijs in Nederland te garanderen. Aan rapporten, diploma's en getuigschriften verstrekt door de scholen in het buitenland dienen zoveel mogelijk dezelfde rechten verbonden te zijn als wanneer die rapporten, diploma's en getuigschriften zouden zijn verworven aan een uit de openbare kas bekostigde school in Nederland.
2. Teneinde de aansluiting te bevorderen werkt de stichting met een raamschoolplan/raamschoolgids voor het volledig basisonderwijs dan wel het onderwijs in de Nederlandse Taal en Cultuur dat zoveel mogelijk is afgestemd op de in Nederland geldende voorschriften.
3. Aan docenten verbonden aan scholen voor Nederlands onderwijs in het buitenland worden dezelfde eisen van bevoegdheid gesteld als in vergelijkbare gevallen onder de Nederlandse onderwijswetgeving. Ontheffing dan wel gedeeltelijke ontheffing kan worden verleend door de inspectie van het onderwijs.

Bekostigingsbeschikking Stichting NOB, 9 juli 1999

Bijlage 3

Formulier “vaststelling van schoolplan”

FORMULIER “Vaststelling van schoolplan”

School: I.P.S. International Preparatory School

Adres: Rua Lagoa 171

Postcode/plaats/land: 2645-344 Alcabideche

Het bevoegd gezag van bovengenoemde school heeft het

van september 2018 tot september 2022

geldende schoolplan van deze school vastgesteld.

Namens het bevoegd gezag,

Alcabideche, Portugal plaats, land

November 2018 datum

handtekening

Lars Heger naam

Director functie

*) maximaal vier jaar

Bijlage 4 Herziene kerndoelen basisonderwijs Nederlands

Kerndoelen zijn streefdoelen. Ze geven aan wat iedere school in elk geval nastreeft bij leerlingen. Daarbij kunnen drie kanttekeningen geplaatst worden.

In de eerste plaats omschrijven de doelen het eind van een leerproces, niet de wijze waarop ze bereikt worden. Met andere woorden, kerndoelen doen geen uitspraken over didactiek. Gezien het karakter van het basisonderwijs dienen leraren een beroep te doen op de natuurlijke nieuwsgierigheid en de behoefte aan ontwikkeling en communicatie van kinderen, en deze te stimuleren. Door een gestructureerd en interactief onderwijsaanbod, vormen van ontdekkend onderwijs, interessante thema's en activiteiten worden kinderen uitgedaagd in hun ontwikkeling.

In de tweede plaats dienen inhouden en doelen zo veel mogelijk op elkaar te worden afgestemd, verbinding te hebben met het dagelijks leven en in samenhang te worden aangeboden.

In de derde plaats dient er aandacht te worden besteed aan doelen die voor alle leergebieden van belang zijn: goede werkhouding, gebruik van leerstrategieën, reflectie op eigen handelen en leren, uitdrukken van eigen gedachten en gevoelens, respectvol luisteren en kritiseren van anderen, verwerven en verwerken van informatie, ontwikkelen van zelfvertrouwen, respectvol en verantwoordelijk omgaan met elkaar, zorg voor en waardering van de leefomgeving.

Karakteristiek

Taalonderwijs is van belang omdat de rol van taal bij het verwerven van inhouden en vaardigheden in alle leergebieden (en de transfer daartussen) evident is. Het onderwijs in Nederlands als tweede taal heeft dat besef de laatste jaren sterk doen groeien. Taalonderwijs is dus van belang voor het succes dat kinderen in het onderwijs zullen hebben en voor de plaats die ze in de maatschappij zullen innemen.

Daarnaast heeft taal een sociale functie. Kinderen dienen hun taalvaardigheid te ontwikkelen, omdat ze die nu en straks in de maatschappij hard nodig hebben. Dat houdt onder meer in dat het onderwijs waar mogelijk uitgaat van communicatieve situaties: levensechte en boeiende leesteksten, gesprekken over onderwerpen die kinderen bezig houden, een echte correspondentie met kinderen van andere scholen.

Taalverwerving en -onderwijs verlopen als het ware in cirkels: het gaat vaak om dezelfde inhouden, maar de complexiteit en de mate van beheersing nemen toe. Anders gezegd: het onderwijs in Nederlandse taal is er op gericht dat kinderen in de beheersing van deze taal in en buiten school steeds competentere taalgebruikers worden. Die competenties zijn te typeren in vier trefwoorden¹: kopiëren, beschrijven, structureren en beoordelen. Die zijn niet zonder meer tot formuleringen in kerndoelen te verwerken, omdat het vaak gaat om een combinatie van competenties.

Met 'kopiëren' wordt bedoeld: zo letterlijk mogelijk een handeling nadoen (overschrijven van het bord bijvoorbeeld).

'Beschrijven' is op eigen wijze (in eigen woorden) toepassen van een vaardigheid. Dat kan inhouden: verslag uitbrengen, informatie geven of vragen.

'Structureren' houdt in: op eigen manieren ordening aanbrengen.

'Beoordelen' is reflectie op mogelijkheden, evalueren.

In het aanbod neemt de schriftelijke taalvaardigheid een belangrijke plaats in. 'Geletterdheid' veronderstelt meer dan alleen de techniek van lezen en schrijven. Ook inzicht in de maatschappelijke functie ervan en een positieve attitude maken er deel van uit. Deze ontwikkeling begint eigenlijk al voor de basisschool, bij voorlezen en vertellen in het gezin, en wordt verder ontwikkeld in alle groepen.

Ook al is de ontwikkeling van de schriftelijke taalvaardigheid van belang, de ontwikkeling van de mondelinge taalvaardigheid verdient blijvende aandacht. Uitbreiding van de woordenschat, aandacht voor taal en denken, toepassen van luisterstrategieën, voorlezen en vertellen: het zijn activiteiten die de mondelinge taalvaardigheid verder ontwikkelen, maar daarnaast voorwaardelijk zijn voor het schriftelijk domein.

¹ In navolging van de Vlaamse eindtermen voor lager onderwijs.

Beschouwing van taal en taalgebruik geeft kinderen 'gereedschappen' om over taal te praten en na te denken. Traditioneel ging het hierbij om grammatica, soms ook om de beschouwing van interessante taalverschijnselen. Tegenwoordig denkt men hierbij vooral aan inzicht in eigen en andermans taalgebruikstrategieën, zodat een kind leert deze steeds bewuster en doelgerichter in te zetten. Naast

aandacht voor taal als systeem is er ook reflectie op taalgebruik. Taalbeschouwing dient geen op zichzelf staand onderdeel te vormen, maar geïntegreerd te worden met (onderdelen uit) de overige domeinen.

Het zal duidelijk zijn dat onderwijs in Nederlands als tweede taal vaak een wat ander karakter heeft dan Nederlands als eerste taal: de beginsituatie van de leerlingen is anders, de didactiek verschilt, het aanbod is soms anders gefaseerd, er ligt meer nadruk op woordenschatuitbreiding. Maar voor alle leerlingen gelden in feite dezelfde doelen en hetzelfde aanbod. Veel van oorsprong autochtone kinderen die in achterstandssituaties opgroeien zijn ook gebaat bij didactische inzichten die door ervaring met onderwijs aan allochtone kinderen scherper zijn geworden. Eén van die inzichten is, dat taal in alle vakken een cruciale rol speelt bij het verwerven van kennis en vaardigheden in die 'andere vakken'.

Kerdoelen

Mondeling taalonderwijs

- 1 De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.
- 2 De leerlingen leren zich naar vorm en inhoud uit te drukken bij het geven en vragen van informatie, het uitbrengen van verslag, het geven van uitleg, het instrueren en bij het discussiëren.
- 3 De leerlingen leren informatie te beoordelen in discussies en in een gesprek dat informatief of opiniërend van karakter is en leren met argumenten te reageren.

Schriftelijk taalonderwijs

- 4 De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten, waaronder schema's, tabellen en digitale bronnen.
- 5 De leerlingen leren naar inhoud en vorm teksten te schrijven met verschillende functies, zoals: informeren, instrueren, overtuigen of plezier verschaffen.
- 6 De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het lezen van school- en studieteksten en andere instructieve teksten, bij systematisch geordende bronnen, waaronder digitale.
- 7 De leerlingen leren informatie en meningen te vergelijken en te beoordelen in verschillende teksten.
- 8 De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het schrijven van een brief, een verslag, een formulier of een werkstuk. Zij besteden daarbij aandacht aan zinsbouw, correcte spelling, een leesbaar handschrift, bladspiegel, eventueel beeldende elementen en kleur.
- 9 De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.

Taalbeschouwing, waaronder strategieën

- 10 De leerlingen leren bij de doelen onder 'mondeling taalonderwijs' en 'schriftelijk taalonderwijs' strategieën te herkennen, te verwoorden, te gebruiken en te beoordelen.
- 11 De leerlingen leren een aantal taalkundige principes en regels. Zij kunnen in een zin het onderwerp, het werkwoordelijk gezegde en delen van dat gezegde onderscheiden. De leerlingen kennen:
 - regels voor het spellen van werkwoorden;
 - regels voor het spellen van andere woorden dan werkwoorden;
 - regels voor het gebruik van leestekens.
- 12 De leerlingen verwerven een adequate woordenschat en strategieën voor het begrijpen van voor hen onbekende woorden. Onder 'woordenschat' vallen ook begrippen die het leerlingen mogelijk maken over taal te denken en te spreken.

Bijlage 5 Overzicht tussendoelen beginnende geletterdheid

1. Boekoriëntatie
 1. Kinderen begrijpen dat illustraties en tekst samen een verhaal vertellen.
 2. Ze weten dat boeken worden gelezen van voor naar achter, bladzijden van boven naar beneden en regels van links naar rechts.
 3. Ze weten dat verhalen een opbouw hebben.
 4. Ze kunnen aan de hand van de omslag van een boek de inhoud van het boek al enigszins voorspellen.
 5. Kinderen weten dat je vragen over een boek kunt stellen. Deze vragen helpen je om goed naar het verhaal te luisteren en te letten op de illustraties.
2. Verhaalbegrip
 1. Kinderen begrijpen de taal van voorleesboeken. Ze zijn in staat om conclusies te trekken naar aanleiding van een voorgelezen verhaal. Halverwege kunnen ze voorspellingen doen over het verdere verloop van het verhaal.
 2. Kinderen weten dat de meeste verhalen zijn opgebouwd uit een situatieschets en een episode. Een situatieschets geeft informatie over de hoofdpersonen, de plaats en tijd van handeling. In een episode doet zich een bepaald probleem voor dat vervolgens wordt opgelost.
 3. Kinderen kunnen een voorgelezen verhaal naspelen terwijl de leerkracht vertelt.
 4. Kinderen kunnen een voorgelezen verhaal navertellen, aanvankelijk met steun van illustraties.
 5. Kinderen kunnen een voorgelezen verhaal navertellen zonder gebruik te hoeven maken van illustraties.
3. Functies van geschreven taal
 1. Kinderen weten dat geschreven taalproducten zoals briefjes, brieven, boeken en tijdschriften een communicatief doel hebben.
 2. Kinderen weten dat symbolen zoals logo's en pictogrammen verwijzen naar taalhandelingen.
 3. Kinderen zijn zich bewust van het permanente karakter van geschreven taal.
 4. Kinderen weten dat tekenen en tekens produceren mogelijkheden bieden tot communicatie.
 5. Kinderen weten wanneer er sprake is van de taalhandelingen 'lezen' en 'schrijven'. Ze kennen het onderscheid tussen 'lezen' en 'schrijven'.
4. Relatie tussen gesproken en geschreven taal
 1. Kinderen weten dat gesproken woorden kunnen worden vastgelegd, op papier en met audio/visuele middelen.
 2. Kinderen weten dat geschreven woorden kunnen worden uitgesproken.
 3. Kinderen kunnen woorden als globale eenheden lezen en schrijven. Voorbeelden: de eigen naam en namen van voor het kind belangrijke personen/dingen, logo's en merknamen.
5. Taalbewustzijn
 1. Kinderen kunnen woorden in zinnen onderscheiden.
 2. Kinderen kunnen onderscheid maken tussen de vorm en betekenis van woorden.
 3. Kinderen kunnen woorden in klankgroepen verdelen zoals bij kin-der-wa-gen.
 4. Kinderen kunnen reageren op en spelen met bepaalde klankpatronen in woorden; eerst door eindrijm ("Pan rijmt op Jan") en later met behulp van beginrijm ("Kees en Kim beginnen allebei met k").
 5. Kinderen kunnen fonemen als de kleinste klankeenheden in woorden onderscheiden, zoals bij p-e-n.
6. Alfabetisch principe
 1. Kinderen ontdekken dat woorden zijn opgebouwd uit klanken en dat letters met die klanken corresponderen en leggen de foneem-grafeemkoppeling.
 2. Kinderen kunnen door de foneem-grafeemkoppeling woorden die ze nog niet eerder hebben gezien, lezen en schrijven.

7. Functioneel 'schrijven' en 'lezen'
 1. Kinderen schrijven functionele teksten, zoals lijstjes, briefjes, opschriften en verhaaltjes.
 2. Kinderen lezen zelfstandig prentenboeken en eigen en andermans teksten.
8. Technisch lezen en schrijven, start
 1. Kinderen kennen de meeste letters; ze kunnen de letters fonetisch benoemen.
 2. Kinderen kunnen klankzuivere (km-, mk- en mkm-)woorden ontsleutelen zonder eerst de afzonderlijke letters te verklanken.
 3. Kinderen kunnen klankzuivere woorden schrijven.
9. Technisch lezen en schrijven, vervolg
 1. Kinderen lezen en spellen klankzuivere woorden (van het type mmkm, mkmm en mmkmm).
 2. Kinderen lezen korte woorden met afwijkende spellingpatronen en meerlettergrepige woorden.
 3. Kinderen maken gebruik van een breed scala van woordidentificatietechnieken.
 4. Kinderen herkennen woorden steeds meer automatisch.
10. Begrijpend lezen en schrijven
 1. Kinderen tonen belangstelling voor verhalende en informatieve teksten en boeken en zijn ook gemotiveerd die zelfstandig te lezen.
 2. Kinderen begrijpen eenvoudige verhalende en informatieve teksten.
 3. Kinderen gebruiken geschreven taal als een communicatiemiddel.

Bijlage 6 Overzicht Tussendoelen gevorderde geletterdheid

De tussendoelen gevorderde geletterdheid (groep 4-8) zijn -net als de tussendoelen beginnende geletterdheid- door het Expertisecentrum Nederlands ontwikkeld.

Toelichting

In de tussendoelen gevorderde geletterdheid wordt aan de volgende acht leerlijnen aandacht worden besteed. (De leerlijnen moeten overigens wel weer in samenhang met elkaar worden gezien):

leerlijn 1: lees- en schrijfmotivatie

leerlijn 2: technisch lezen

leerlijn 3: spelling en interpunctie

leerlijn 4: begrijpend lezen

leerlijn 5: strategisch schrijven

leerlijn 6: informatieverwerking

leerlijn 7: leeswoordenschat

leerlijn 8: reflectie op geschreven taal

Hieronder zijn de leerlijnen uitgewerkt:

leerlijn 1: Lees- en schrijfmotivatie

Middenbouw

- 1.1. Kinderen zijn intrinsiek gemotiveerd voor lezen en schrijven.
- 1.2. Ze beschouwen lezen en schrijven als dagelijkse routines
- 1.3. Ze zien geschreven taal als communicatiemiddel
- 1.4. Ze hanteren geschreven taal als middel voor informatieverwerving.
- 1.5. Ze ervaren geschreven taal als expressiemiddel.

Bovenbouw

- 1.6. Kinderen waarderen bestaande werken op het terrein van fictie.
- 1.7. Ze waarderen bestaande werken op het terrein van non-fictie.
- 1.8. Ze waarderen bestaande werken op het terrein van poëzie.
- 1.9. Ze hebben een positief zelfbeeld tegenover het gebruik van geschreven taal.
- 1.10. Ze onderkennen het persoonlijk en maatschappelijk belang van geletterdheid.

leerlijn 2: Technisch lezen

Midden- en bovenbouw

De leerlingen gebruiken verschillende technieken om woorden snel en nauwkeurig te herkennen.

- 2.1. Ze herkennen lettercombinaties en spellingpatronen.
- 2.2. Ze herkennen lettergrepen in geschreven woorden.
- 2.3. Ze herkennen het unieke letterpatroon van (leen)woorden.
- 2.4. Ze maken gebruik van de betekenis van een woord.
- 2.5. Ze maken gebruik van de context van een woord.

De leerlingen gebruiken verschillende technieken om een tekst goed voor te lezen:

- 2.6. Ze gebruiken leestekens op de juiste wijze.
- 2.7. Ze lezen groepen van woorden als een geheel.
- 2.8. Ze lezen een tekst met het juiste dynamische en melodisch accent.
- 2.9. Ze lezen een tekst in het juiste tempo en zonder spellinguitspraak.
- 2.10. Ze houden bij het voorlezen rekening met het lesdoel en met het publiek.

leerlijn 3: Spelling en interpunctie

Middenbouw

- 3.1. Kinderen zijn in staat klankzuivere woorden correct te spellen.
- 3.2. Ze kennen de spelling van woorden met homofonen (ei-ij, au-ou, g-ch)
- 3.3. Ze passen de gelijkvormigheidregel toe (hond-honden, kast-kastje)
- 3.4. Ze passen de analogieregel toe (hij zoekt, hij vindt)
- 3.5. Ze kunnen eenvoudige interpunctie duiden en toepassen: gebruik hoofdletters, punt, vraagteken en uitroepetekens.
- 3.6. Ze kunnen hun spelling- en interpunctiefouten onderkennen en corrigeren.

Bovenbouw

- 3.7. Kinderen zijn in staat lange, geleden woorden en woordsamenstellingen te spellen (geleidelijk, ademhaling, voetbalwedstrijd)
- 3.8. Ze beheersen de regels van de werkwoordspelling (hij verwachtte, de verwachte brief)
- 3.9. Ze zijn redelijk in staat leenwoorden correct te spellen (politie, liter, computer).
- 3.10. Ze kunnen complexe interpunctie duiden en toepassen: komma, puntkomma, dubbele punt, aanhalingstekens en haakjes.
- 3.11. Ze zijn in staat om zelfstandig hun spelling- en interpunctiefouten te onderkennen en te corrigeren.
- 3.12. Ze ontwikkelen een attitude voor correct schriftelijk taalgebruik.

leerlijn 4: Begrijpend lezen

Middenbouw

De leerlingen lezen eenvoudige teksten die verhalend, informatief, directief, beschouwend en argumentatief van aard zijn met begrip en voeren daarbij de volgende leesstrategieën uit:

- 4.1. Ze bepalen het thema van een tekst en activeren hun eigen kennis over het thema.
- 4.2. Ze koppelen verwijswaarden aan antecedenten.
- 4.3. Ze lossen het probleem van een moeilijke zin (of zinnen) op.
- 4.4. Ze voorspellen de volgende informatie in een tekst.
- 4.5. Ze leiden informatie af uit een tekst.
- 4.6. Ze onderscheiden verschillende soorten teksten zoals verhalende, informatieve, directieve, beschouwende en argumentatieve teksten.
- 4.7. Ze herkennen de structuur van verhalende teksten.

Bovenbouw

De leerlingen lezen minder eenvoudige teksten die verhalend, informatief, directief, beschouwend of argumentatief van aard zijn met begrip en voeren daarbij de volgende leesstrategieën uit.

- 4.8. Ze zoeken, selecteren en verwerken op een doelbewuste en efficiënte manier informatie uit verschillende bronnen.
- 4.9. Ze leiden betekenisrelaties tussen zinnen en alinea's en herkennen inconsistenties.
- 4.10. Ze stellen zelf vragen tijdens het lezen.
- 4.11. Ze bepalen de hoofdgedachte van een tekst en maken een samenvatting.
- 4.12. Ze herkennen de structuur van verschillende soorten teksten.
- 4.13. Ze plannen, sturen, bewaken en controleren hun eigen leesgedrag.
- 4.14. Ze beoordelen teksten op hun waarde.

leerlijn 5: Strategisch schrijven

Middenbouw

- 5.1. De kinderen schrijven korte teksten, zoals antwoorden op vragen, berichten en afspraken en langere teksten, zoals verhalende en informatieve teksten.
- 5.2. Ze kennen kenmerken van verhalende, informatieve, directieve, beschouwende en argumentatieve teksten.
- 5.3. Ze durven te schrijven en hebben er plezier in.
- 5.4. Ze stellen het onderwerp vast en zijn zich bewust van het schrijfdoel en het lezerspubliek.
- 5.5. Ze verzamelen informatie uit enkele bronnen die beschikbaar zijn.
- 5.6. Ze ordenen de gevonden informatie in de tijd.
- 5.7. Ze kiezen de geschikte woorden en formuleren hun gedachten en gevoelens in enkelvoudige zinnen.
- 5.8. Ze schrijven korte teksten met de juiste spelling en interpunctie.

- 5.9. Ze lezen hun geschreven tekst na en reviseren die met hulp van anderen.
- 5.10. Ze kunnen opmerkingen maken bij hun eigen teksten.

Bovenbouw

- 5.11. De kinderen schrijven allerlei soorten teksten, waaronder verhalende, informatieve, directieve, beschouwende en argumentatieve teksten.
- 5.12. Ze herkennen en gebruiken enkele kenmerken van verhalende, informatieve, directieve, beschouwende en argumentatieve teksten.
- 5.13. Ze stellen het schrijfdoel en het lezerspubliek van tevoren vast.
- 5.14. Ze verzamelen informatie uit verschillende soorten bronnen.
- 5.15. Ze ordenen vooraf de gevonden informatie.
- 5.16. Ze kiezen de juiste woorden en formuleren hun gedachten en gevoelens in enkelvoudige en samengestelde zinnen.
- 5.17. Ze schrijven langere teksten met de juiste spelling en lay-out.
- 5.18. Ze besteden aandacht aan de vormgeving en de lay-out.
- 5.19. Ze lezen hun geschreven tekst na en reviseren die zelfstandig.
- 5.20. Ze reflecteren op het schrijfproduct en op het schrijfproces.

leerlijn 6: Informatieverwerking

Middenbouw

- 6.1. De kinderen zoeken snel woorden op, die alfabetisch zijn geordend.
- 6.2. Ze kennen de functie en opzet van verschillende informatiebronnen, zoals woordenboeken, telefoonboeken, jeugdtijdschriften, schoolkranten en internet.
- 6.3. Ze zoeken de gewenste informatie op in verschillende informatiebronnen, zoals woordenboeken, telefoonboeken, jeugdtijdschriften, schoolkranten en internet.
- 6.4. Ze zoeken in een documentatiecentrum of schoolbibliotheek een boek of ander materiaal op een efficiënte wijze op met behulp van een trefwoordenlijst of de computer.
- 6.5. Ze herlezen een tekst of delen van een tekst als dat nodig is.
- 6.6. Ze stellen zichzelf relevante vragen voor en na het lezen van een tekst.

Bovenbouw

- 6.7. De kinderen kennen de betekenis en functie van verschillende informatiebronnen, zoals woordenboeken, encyclopedieën, week- en dagbladen, tijdschriften, spoorboeken, reisgidsen, atlassen en internet.
- 6.8. Ze zoeken de gewenste informatie op in verschillende informatiebronnen, zoals woordenboeken, encyclopedieën, week- en dagbladen, tijdschriften, spoorboeken, reisgidsen, atlassen en internet.
- 6.9. Ze zoeken in een openbare bibliotheek boeken of andere materialen op een efficiënte wijze op met behulp van een computer.
- 6.10. Ze maken een schema, uittreksel of samenvatting van een verhalende of informatieve tekst.
- 6.11. Ze stellen zichzelf relevante vragen voor, tijdens en na het lezen van een tekst.

leerlijn 7: Leeswoordenschat

Middenbouw

- 7.1. Kinderen breiden hun conceptuele netwerken uit, zodat diepe woordbetekenissen ontstaan.
- 7.2. Ze maken onderscheid tussen vorm- en betekenisaspecten van woorden.
- 7.3. Ze kunnen eenvoudig figuratief taalgebruik interpreteren.
- 7.4. Ze zijn in staat strategieën toe te passen voor het afleiden van de betekenis van woorden uit de tekst.
- 7.5. Ze zijn in staat strategieën toe te passen voor het onthouden van nieuwe woorden.

Bovenbouw

- 7.6. Kinderen weten dat woorden onderschikkende en bovenschikkende betekenisrelaties kunnen hebben.
- 7.7. Ze weten dat woordparen betekenisrelaties kunnen hebben, zoals tegenstelling en synoniem.
- 7.8. Ze passen figuratief taalgebruik zelf toe.
- 7.9. Ze kunnen zelfstandig nieuwe woordbetekenissen afleiden en onthouden.
- 7.10. Ze weten hoe ze woorden kunnen opzoeken in naslagwerken (woordenboek, encyclopedie).

leerlijn 8: Reflectie op geschreven taal

Middenbouw

- 8.1. Kinderen weten dat uiteenlopende tekstgenres verschillende functies hebben.
- 8.2. Ze hebben zicht op de processen van schriftelijk taalgebruik.

- 8.3. Ze maken onderscheid tussen woordsoorten.
- 8.4. Ze kennen de afgrenzing van een zin.
- 8.5. Ze kennen de globale structuur van verhalen en informatieve teksten.

Bovenbouw

- 8.6. Kinderen zijn in staat qua functie en structuur onderscheid te maken tussen verhalende, informatieve, argumentatieve, directieve en expressieve teksten.
- 8.7. Ze zijn in staat om verbuiging van naamwoorden en vervoeging van werkwoorden te interpreteren en toe te passen.
- 8.8. Ze beheersen basale grammaticale begrippen, zoals onderwerp, gezegde en persoonsvorm.
- 8.9. Ze maken het onderscheid tussen formeel en informeel gebruik van geschreven taal.
- 8.10. Ze begrijpen dat de geschreven taalcode is gebaseerd op de standaardtaal.

Verwijzingen

[dot]

Bron: Cor Aarnoutse en Ludo Verhoeven (red.)(2003): Tussendoelen gevorderde geletterdheid. Leerlijnen voor groep 4 tot en met 8. Expertisecentrum Nederlands

<http://www.kun.nl/en> (website Expertisecentrum Nederlands voor meer informatie)

dot]

Zie ook

- [Informatieverwerving of informatieverwerking](#)
- [Leeswoordenschat](#)
- [Schrijven](#)
- [Taalbeschouwing/taalbeschouwingsonderwijs](#)

Boeken

- Tussendoelen gevorderde geletterdheid. Leerlijnen voor groep 4 tot en met 8. (2003)
Auteurs: Aarnoutse, C. Verhoeven, L.
Uitgever: Expertisecentrum Nederlands, Nijmegen
ISBN: 9055542407

Bijlage 7 Kerndoelen Cultuur

Hierna volgen de relevante kerndoelen voor het onderwijs in de Nederlandse/Vlaamse Cultuur, zoals voorgeschreven. Aangehouden is de officiële nummering van kerndoelen.

Mens en samenleving

- 35. De leerlingen leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht, als verkeersdeelnemer en als consument.
- 36. De leerlingen leren hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger.
- 38. De leerlingenleren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse/Belgische multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen.

Ruimte

- 47. De leerlingen leren de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving te vergelijken met die in omgevingen elders, in binnen- en buitenland, vanuit de perspectieven landschap, wonen, werken, bestuur, verkeer, recreatie, welvaart, cultuur en levensbeschouwing. In ieder geval wordt daarbij aandacht besteed aan twee lidstaten van de Europese Unie.
- 48. Kinderen leren over de maatregelen die in Nederland en België genomen worden / werden om bewoning van door water bedreigde gebieden mogelijk te maken.
- 50. De leerlingen leren omgaan met kaart en atlas, beheersen de basistopografie van Nederland en België.

Tijd

- 53. De leerlingen leren over de belangrijke historische personen en gebeurtenissen uit de Nederlandse/Belgische geschiedenis en kunnen die voorbeeldmatig verbinden met de wereldgeschiedenis.

Kerninhouden per domein:

Domein festiviteiten, feestdagen, gebruiken en gewoontes:

Leerlingen hebben kennis van en doen ervaringen op met typisch Nederlandse/Vlaamse festiviteiten, feestdagen, gebruiken en gewoontes.

Domein jeugdcultuur en actuele ontwikkelingen:

Leerlingen zijn op de hoogte van actuele ontwikkelingen en de jeugdcultuur in Nederland/België.

Domein Nederland- en Vlaanderenkunde:

Leerlingen hebben kennis van de Nederlandse en Belgische samenleving, vanuit historisch en (sociaal-) geografisch perspectief.

Uitwerking in leerstofaanbod:

Domein festiviteiten, feestdagen, gebruiken en gewoontes:

Voor alle groepen wordt de jaarlijkse cyclus van feestdagen doorlopen, waarbij in ieder geval aandacht is voor Koningsdag en Sinterklaas. Jaarlijks worden daarnaast andere feestdagen benadrukt, zoals carnaval, vader- en Moederdag, Pasen, Kerst, enz.

Domein jeugdcultuur en actuele ontwikkelingen:

Voor alle groepen:

- lezen van en spreken over Nederlandse/Vlaamse kinder- en jeugdtijdschriften
- uitwisselen van persoonlijke ervaringen na contact met Nederland en België (bezoeken, visite, vakanties)

Groep 3 t/m 8:

- contacten met kinderen in Nederland en België per post/e-mail/Internet
- lezen van en spreken over Nederlandse/Vlaamse tijdschriften, krantenberichten, websites, enz.
- de inhoud aan de orde laten komen in verwerkingsopdrachten

Bijlage 8 Intake en planning NTC-onderwijs

Naam leerling	
Datum inschrijving	
Geboortedatum	

Informatie ouders	
1 ^e taal moeder	
1 ^e taal vader	
Taal leerling 1 ^e taal/2 ^e taal, etc Globaal niveau per taal	
Verwachte verblijfsduur ouders	
Verwachtingen ouders NTC-onderwijs	
[Medische] bijzonderheden	

Informatie voorgaande scholen	
Naam/plaats/land(en)	
Groep/Level/Niveau	

Informatie lokale school	
Naam/plaats school	
Groep/Level	
Schooltijden	
Instructietalen	
Didactisch niveau: taalonderwijs Lezen Spelling Overige vakken	

Sociale omgang leeftijdgenoten	
--------------------------------	--

Toetsen

Taaldomein	Toets	Resultaat	d.d.	Resultaat	d.d.
Woordenschat/ mondelinge taalvaardigheid	Taal v. kleuters [Cito]				
	Woordenschat actief				
	Woordenschat passief				
	Obs.lijst taalgebr.				
Taalbegrip	Begrippen toets				
	Taalschaal				
Lezen	D.M.T. [cito]				
	Profielkaart				
Spelling	SVS				
	Spellingplan				
	PI-dictee				
Begrijpend lezen	Begr. leestoetsen				
Toetsen/testen afgenomen door Externen					

Planning NTC-onderwijs NTC Richting 1 of 2

Taaldomein	Streefniveau/doelstelling	Leerlijn/lesmateriaal
Woordenschat passief		
Woordenschat actief		
Technisch lezen		
Begrijpend lezen		

Spelling		

Informatie over de profielen en taalvaardigheidseisen van het Certificaat Nederlands Als Vreemde Taal is te vinden op www.cnvt.org

Bijlage 9 Onderwijskundig rapport

Rapport om mee te geven aan leerlingen, als informatie voor de nieuwe school, bij terugkeer naar Nederland

Onderwijskundig rapport: algemeen deel

Aangepast model ten behoeve van de NTC- scholen

In te vullen op het moment dat de leerling de school verlaat.

1. Leerling gegevens

Achternaam leerling

Voorna(a)m(en).....

Roepnaam m / v

Geboortedatum geboorteplaats:..... geboorteland:.....

Adres

Postcode en plaats:

Land:

Telefoon: ☐ geheim

Toekomstig adres:

Postcode en plaats:

Land:

Nationaliteit leerling ☐ Nederlands
☐ Anders nl.....

Kerkelijke gezindte

Onderwijs- / sofinummer

2. Gegevens betreffende het gezin

Naam en voorletters vader Nat.:

Naam en voorletters moeder Nat.:.....

Gezinssamenstelling

.....

Naam en voorletters eventuele voogd/verzorger

Moedertaal leerling

Spreektaal vader met het kind

Spreektaal moeder met het kind

Bijzonderheden ten aanzien van de gezondheid van de leerling

Bijzonderheden ten aanzien van het gedrag van de leerling

Overige bijzonderheden

3. Gegevens van de school

Naam

Adres

Plaats

Land

Telefoon

Fax

E-mail

Naam directeur

Naam contactpersoon

Datum uitschrijving

4. Overige schoolgegevens

De leerling volgt naast de NTC-school onderwijs aan:

0 Internationale school

Voertaal:

0 Lokale school

Voertaal:

5. Advies ten aanzien van schoolkeuze:

0 Primair onderwijs

0 basisschool

0 speciale school voor basisonderwijs

0 internationale school

0 lokale school met NTC-onderwijs

0 Voortgezet onderwijs 0 internationale school

0 regulier voortgezet onderwijs

0 vwo

0 havo

0 vmbo, leerweg:

0 andere vorm van voortgezet onderwijs:

Komt de wens van de ouders overeen met het schooladvies? ☐ Ja ☐ Nee

Komt de wens van de leerling overeen met het schooladvies? ☐ Ja ☐ Nee

Opmerkingen:

Genoten onderwijs voordat leerling op huidige school kwam:

Naam land: Naam school: Schooljaar:

.....		
.....		
.....		
.....		

Leerling is op huidige school vanaf groep

Huidige groep: groepscombinatie ja/nee groepsgrootte:

Karakteristiek van het onderwijs in de groep: 0 overwegend klassikaal

0 overwegend individueel

0

Is er sprake van doublure nee/ ja in groep:

Is er sprake van schoolverzuim? 0 Nee 0 Ja, geoorloofd 0 Een enkele keer 0 ☐ Vaak

0 Ja, ongeoorloofd 0 Een enkele keer 0 Vaak

Eventuele toelichting:

Overige bijzonderheden

7. Leerling resultaten

Leerlingvolgsysteem: (invullen of aanhechten)

Indien een bepaald vakgebied niet van toepassing is op uw school, vult u niet van toepassing (n.v.t.) in.

Leergebied / onderdeel	Naam en niveau gebruikte toets	Score	Dle of niveau	Datum afname toets
Technisch lezen				
Spelling				
Begrijpend lezen				
Leeswoordenschat				
.....				

(Eind)toetsen basisonderwijs: (invullen of gegevens aanhechten)

Indien de (eind)toetsen basisonderwijs niet van toepassing zijn op deze leerling, vult u niet van toepassing (n.v.t.) in.

Cito Taalscore	Rekenscore	Informatieverwerking	Wereldoriëntatie	Totaal

--	--	--	--	--

Andere testgegevens:

8. Werkhouding

Werktempo	☐ Snel	☐ Normaal	☐ Traag
Nauwkeurigheid	☐ Groot	☐ Normaal	☐ Gering
Concentratie	☐ Sterk	☐ Normaal	☐ Snel afgeleid
Doorzettingsvermogen m.b.t. leervakken	☐ Sterk	☐ Normaal	☐ Gering
Betrokkenheid bij de les	☐ Groot	☐ Normaal	☐ Gering

Opmerkingen:

9. Speciale begeleiding

Ontving de leerling speciale leerhulp? Nee/Ja

Zo ja: 0 Van eigen leerkracht
 0 Remedial teacher
 0 Logopedist
 0 Schoolbegeleider
 0 Anders:

Op welke gebieden zijn er problemen?

Hoelang doen de problemen zich voor?

Wat is er aan het probleem gedaan?

.....

Wat is het resultaat?

Heeft de speciale begeleiding voldoende effect gehad? 0 Nee 0 Ja

Heeft het kind extra steun/ begeleiding nodig op de volgende school? 0 Nee 0 Ja

Zo ja, op welke wijze en op welke gebieden?

Heeft hij/zij recht op ambulante begeleiding? 0 Nee 0 Ja 0 onbekend

10. Huiswerk

Is de leerling gewend huiswerk te maken? Ja/nee

Zo ja:

Huiswerkattitude	0 Positief	0 Neutraal	0 Negatief
Huiswerkomstandigheden	0 Optimaal	0 Redelijk	0 Slecht
			0 Onbekend

11. Eventuele toelichting op het onderwijskundig rapport

.....

Nadere informatie kan worden opgevraagd bij:

0 de ouder(s)/verzorger(s)/voogd(es)
 0 de toeleverende school

12. Bijlage(n)

Meegestuurd zijn:

- 1 De gegevens over de vorderingen bij de leer- en vormingsgebieden (specifiek deel onderwijskundig rapport)
- 1 Leerlingenrapport
- 1 Schriftelijk materiaal van de leerling
- 1 Handelingsplan(nen)
- 1 Opmerkingen m.b.t. de zorg van de leerling
- 1 Opmerkingen m.b.t. de gespecialiseerde hulp
- 0

13. Ondertekening

Datum:

Dit onderwijskundig rapport is ingevuld door:

Naam en handtekening directeur:

Hebben de ouders/verzorgers dit rapport ontvangen?

0 Ja

0 Nee

Eventuele opmerkingen:

Onderwijskundig rapport: specifiek deel

Gegevens over de vorderingen groep 1/2/3

naam leerling:

Is de lijst met beheerste begrippen bijgevoegd ☐ ja ☐ neen

Nederlandse taal

taal- denk ontwikkeling	goed	ruim	vold	vold	twijf	onvold
ordenen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
objectiveren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mondeling taalgebruik						
spreekvaardigheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
luistervaardigheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
woordenschat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
schriftelijk taalgebruik						
visueel dictee	☐	☐	☐	☐	☐	☐
auditief dictee	☐	☐	☐	☐	☐	☐
werkhouding						
werktempo						
lezen	goed	ruim	vold	vold	twijf	onvold
visuele discriminatie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
visuele analyse	☐	☐	☐	☐	☐	☐
visuele synthese	☐	☐	☐	☐	☐	☐
auditieve discriminatie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
auditieve analyse	☐	☐	☐	☐	☐	☐
auditieve synthese	☐	☐	☐	☐	☐	☐
letterkennis	☐	☐	☐	☐	☐	☐
lezen 1-lettergreppige woorden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
lezen 2-lettergreppige woorden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
lezen van zinnen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
werkhouding						
werktempo						

Gebruik van de landstaal [gastland]	goed	ruim	vold	vold	twijf	onvold
het spreken en verstaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
het lezen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
het schrijven	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Gegevens over de vorderingen groep 4 t/m 8

naam leerling:

Nederlandse taal	goed	ruim	vold	vold	twijf	onvold
mondeling taalgebruik						
spreekvaardigheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
luistervaardigheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
woordenschat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
schriftelijk taalgebruik						
stelvaardigheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
omgaan met alfabet/woordenboek	☐	☐	☐	☐	☐	☐
begrip van grammatica	☐	☐	☐	☐	☐	☐
beheersing spellingsregels	☐	☐	☐	☐	☐	☐
werkhouding						
werktempo						
lezen						
beheersing van lezen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
begrijpend/studerend lezen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
belangstelling voor het lezen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
werkhouding						
werktempo						

Gebruik van de landstaal	goed	ruim	vold	vold	twijf	onvold
verstaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
spreken	☐	☐	☐	☐	☐	☐
lezen ☐	☐	☐	☐	☐	☐	
schrijven	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Overzicht van de gebruikte methoden (indien van toepassing)

naam leerling:

Leer en vormingsgebieden (WBO, art. 9)

Nederlandse taal

- taal

- spelling

- lezen

methode	deel	pag./les

Opmerkingen:

Thema's waaraan het kind een tijd heeft gewerkt (indien van toepassing)

gebied	gebied	gebied
1.	1.	1.
2.	2.	2.
3.	3.	3.
4.	4.	4.

Opmerkingen:

AANBEVELINGEN VOOR ZORGVERBREDING (indien van toepassing)

denk b.v. aan gebruik van materialen en methoden

Bijlage 10 Handelingsplan

INDIVIDUEEL HANDELINGSPLAN

Datum:

Naam/Groep:

Vak(ken):

Periode:

School:

Ingevuld door:

Beginsituatie	Leerdoel	Leermiddelen	Organisatie	Evaluatie	Tijd

Bijlage 11 Rapport Kwaliteitsonderzoek NTC-PO april 2017

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT KWALITEITSONDERZOEK NTC-PO

NTC-po 't Kraaiennest

Plaats : 2775-557 Carcavelos
BRIN-nummer : 28JR|C1
Onderzoeksnummer : 151422
Datum onderzoek : 25 en 26 februari 2013
Datum vaststelling : 21 mei 2013

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	KWALITEITSPROFIEL	7
3	BESCHOUWING	11
4	VERVOLG VAN HET TOEZICHT.	15

De Inspectie van het Onderwijs bezocht NTC-PO 't Kraaiennest te Alcabideche in Portugal in het kader van een kwaliteitsonderzoek (KO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de indicatoren van kwaliteitsaspecten op grond van het door de inspectie gehanteerde Toezichtkader PO/VO 2011.

Bij dit kwaliteitsonderzoek doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om indicatoren die betrekking hebben op de kwaliteitszorg, de voorwaarden voor kwaliteitszorg, het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alle indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school niet aan de orde geweest. Er heeft wel een uitbreiding van de bij het onderzoek betrokken indicatoren plaatsgevonden: de voorwaarden voor kwaliteitszorg zijn eveneens onderzocht, dit omdat de NTC het Kraaiennest ingebed is in de IPS, en de taakverdeling tussen beide scholen in het verleden een punt van aandacht was.

Indien de school in het kader van zelfevaluatie over een bepaalde indicator of over een bepaald kwaliteitsaspect voldoende betrouwbare en valide gegevens heeft verzameld kan in overleg tussen school en inspectie besloten worden om de oordelen uit deze zelfevaluatie alleen te verifiëren en deze niet zelf opnieuw te onderzoeken. Doorgaans is dit alleen bij onafhankelijk onderzoek door derden het geval.

Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten en schoolontwikkeling betrekking hebben. Het betreft hier het verbeterplan van de school, en drie individuele handelingsplannen. De inspectie heeft de informatie uit deze documenten bij de oordeelsvorming betrokken.

De opzet van het onderzoek

Het kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn;
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd;
- Schoolbezoek, waarbij in de groepen 3, 5, 6 en 7 de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal;
- Gesprekken met de lerares/coördinator NTC en met de algemeen directeur en de onderwijscoördinator van de IPS over de kwaliteit van de indicatoren;
- Gesprekken met het bestuur van NTC het Kraaiennest, tevens met leerlingen en ouders.

Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met het bestuur van het NTC en met de lerares/coördinator.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 geeft de inspectie een beschouwing over de geconstateerde kwaliteit in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

KWALITEITSPROFIEL

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan indicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs. De met een * gemarkeerde indicatoren zijn bepalend voor de vaststelling van het vervolgtoezicht.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal aan het eind van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					•
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.4	Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.			•		

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	
2.3	De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			•	

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.				•
3.3	De uitval van geplande onderwijsactiviteiten blijft beperkt.			•	
3.4	Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen blijft beperkt.			•	

Schoolklimaat		1	2	3	4
4.1	De ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.				•
4.7	Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				•

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.				•
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				•
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.				•

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.				•
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.5	De school gebruikt de informatie van scholen en instellingen waar de leerlingen vandaan komen voor de begeleiding van de leerlingen.			•	

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Voorwaarden voor kwaliteitszorg		1	2	3	4
10.1	De schoolleiding/het NTC-bestuur stuurt de schoolontwikkeling inclusief de kwaliteitszorg aan.			•	
10.2	De schoolontwikkeling is verbonden met de visie op onderwijs, zoals geformuleerd in het schoolplan.			•	

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
N1B	In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen	•	
N2B	In het schoolplan is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen	•	
N4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima	•	

3 BESCHOUWING

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van de inspectie over de kwaliteit van het primair onderwijs op NTC-po 't Kraaiennest te Alcabideche, Portugal, en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel. Daarbij legt de inspectie zo mogelijk verbanden tussen de verschillende onderzochte indicatoren onderling en - voor zover relevant - tussen de indicatoren en de schoolcontext, de specifieke doelstellingen van de school en eerdere inspectieonderzoeken. Voor een goed begrip wordt eerst de uitgangssituatie beschreven.

Uitgangssituatie

NTC 'Het Kraaiennest' is ondergebracht bij de International Preparatory School (IPS). Dit is een particuliere school, met onderwijs dat gebaseerd is op het Engelse onderwijscurriculum. De IPS telt ongeveer 250 leerlingen, waarvan er 25 NTC-onderwijs volgen. De IPS beschikt over een mooi nieuw schoolgebouw met alle mogelijke faciliteiten. Het NTC-onderwijs heeft een eigen lokaal ter beschikking, met eigen opslagruimte, en in de bibliotheek van de IPS is ruimte vrijgemaakt voor de Nederlandse boeken. Er wordt drie uur per week NTC-les gegeven, tijdens schooltijd. Het ruime merendeel van de leerlingen betreft Richting-1 leerlingen.

De lessen NTC worden gegeven door één lerares/coördinator. Zij is al langere tijd aan de IPS verbonden als lerares, en geeft sinds twee jaar - na het vertrek van de vorige lerares - de NTC-lessen aan alle groepen. Zij is volledig bevoegd en heeft enkele bijscholingscursussen van de NOB gevolgd. De lerares geeft overigens ook NTC-vo-lessen op scholen elders in de buurt.

Het bestuur van het NTC is recent deels vernieuwd. De voorzitter van het NTC-bestuur is tevens general manager van de IPS. In het NTC-bestuur zijn de verschillende benodigde deskundigheden goed vertegenwoordigd. Er is een 'Letter of intent' opgesteld waarin de taakverdeling tussen de IPS en het bestuur van de NTC 'het Kraaiennest' is vastgelegd.

In 2009 is de NTC-po 'Het Kraaiennest' voor het laatst door de inspectie bezocht. Bij dit bezoek is geconstateerd dat de kwaliteit in het algemeen voldoende tot goed was, maar dat de kwaliteitszorg nog verbeterd kon worden.

Algemeen beeld

De NTC-po 'Het Kraaiennest' geeft NTC-onderwijs van een goede tot zeer goede kwaliteit. De kwaliteit van de lessen is zeer goed te noemen: degelijk, uitstekend voorbereid en uitgevoerd, goed aansluitend bij het taalniveau en de taalbehoefte van de individuele leerling. In de lessen die de inspectie heeft

bijgewoond waren alle leerlingen hard en met enthousiasme aan het werk, en leerden ze in korte tijd heel veel. De school heeft een duidelijke, gewaardeerde plek weten te veroveren binnen het onderwijs op de IPS, en krijgt van het management van de IPS alle ruimte om het NTC-onderwijs goed vorm te geven. Het kwaliteitsbeleid van de school is adequaat en passend bij de situatie van de school. De nadruk ligt hierbij vooral op stabilisering van de goede aspecten van de school. De afgelopen twee jaar is een aantal verbeteringen aangebracht wat betreft het opbrengstgericht werken en het bewaken van de kwaliteit van de zorg en de opbrengsten van de school.

Toelichting

Opbrengsten

Leerlingen verlaten de IPS - en daarmee ook de NTC 'het Kraaiennest' - aan het eind van groep 7. Er zijn dus geen leerlingen in groep 8, en er worden momenteel geen CITO-Eindtoetsen afgenomen. De eindopbrengsten zijn dan ook niet beoordeeld door de inspectie. De tussentijdse opbrengsten zijn als voldoende gewaardeerd. De school neemt alle relevante tussentijdse genormeerde toetsen af. Uit de analyses van de resultaten op deze toetsen blijkt dat nagenoeg alle leerlingen ruim de resultaten behalen die verwacht zouden kunnen worden.

De school heeft handelingsplannen opgesteld voor die leerlingen die op onderdelen achterblijven bij de verwachtingen. Deze handelingsplannen, die ontleend zijn aan de op de IPS gebruikte handelingsplannen, geven duidelijk aan dat de gerichte ondersteuning van leerlingen leidt tot betere resultaten.

Onderwijspraktijk

Zoals onder het 'Algemeen beeld' al is vermeld zijn de lessen van een hoge kwaliteit. Leerlingen geven aan dat zij met veel plezier de lessen bijwonen, en veel leren in een korte tijd. In de lessen is sprake van een gerichte aanpak, passend bij de behoeften van de leerling: de lerares houdt heel goed in de gaten wat een leerling doet, wat hij leert, wat hij wel en niet begrijpt, hoe hij eventueel ondersteund of gestimuleerd moet worden.

De school realiseert voldoende onderwijsuren, al zou de lerares graag nog meer dan de huidige beschikbare uren tot haar beschikking hebben. Zij heeft daarom afgesproken met de ouders om ook zo nu en dan een zaterdagmorgen te benutten voor lessen.

De zorg en begeleiding die de NTC-locatie biedt is deels ingebed in de zorg- en begeleidingsstructuur van de IPS. De lerares NTC biedt binnen haar lessen gerichte aandacht, hulp en begeleiding; mocht er zwaardere hulp en begeleiding

nodig zijn dan wordt de intern begeleider/zorgfunctionaris van de IPS ingeschakeld.

Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg is sinds het laatste inspectiebezoek duidelijk verbeterd. Bestuur en lerarene houden nauwgezet de kwaliteit in de gaten, en proberen dit op zodanige wijze te doen dat indien nodig snel bijsturen mogelijk is. Dit geldt voor de opbrengsten, die goed in kaart worden gebracht en op hun consequenties worden geanalyseerd, maar het geldt ook voor het onderwijsleerproces. De Headteacher van de IPS doet twee keer per jaar lesobservaties aan de hand van een gestructureerde kijkwijzer. Daarnaast heeft het bestuur ook een bestuurslid van NTC-school Lessabon- waar de school regelmatig mee samenwerkt - verzocht om gestructureerde lesobservaties te verrichten. Dit levert input op voor evaluatie en eventuele verbetering van de lessen. Om de kwetsbaarheid van de (kleine) locatie te verminderen heeft men samenwerking gezocht met NTC Lessabon, een samenwerking die men in de toekomst wil vergroten, bijvoorbeeld op het gebied van personeelsbeleid. Het bestuur heeft alle beleidsvoornemens SMART uitgewerkt, en vastgelegd in beleidsnotities en 'verbeterplannen/actieplannen'. Overleg tussen lerarene en bestuur vindt minimaal een keer per 2 maanden geformaliseerd plaats, met verslaglegging van het besprokene. Omdat de General Manager van de IPS tevens voorzitter van het NTC-bestuur is is goede afstemming met de IPS eenvoudig. De precieze taakverdeling tussen beide scholen is inmiddels vastgelegd in een 'Letter of intent'.

VERVOLG VAN HET TOEZICHT

Bij dit kwaliteitsonderzoek heeft de inspectie ook de naleving van een aantal wettelijke voorschriften over de door het bestuur vastgestelde schoolgids en het schoolplan onderzocht, zoals die voor scholen in Nederland gelden. Op basis hiervan concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet.

De bevindingen van dit kwaliteitsonderzoek leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek. In de tussenliggende periode kan de school in de steekproef vallen van de jaarlijkse bevraging van de eindopbrengsten.

